

[Izhaja ob 4 jutraj.]

Štane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25- --

osebno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova

ul. št. 54. Telef. št. 35.

Podružnice:

Marijbor, Barjarska ul. 1.

Telef. št. 22.

Celle, Aleksandrova s.

Racun pri pošta. cokolj. zavodu št. 11.842

Ljubljana, 19. decembra.

Na prestiž Italije je padla hladna senca: Francija je odklonila soudeležbo Italije pri tangerski konferenci.

V napetosti pričakovanja, ki je nastalo v Evropi po izidu angleških volitev, med pripravami za volitve na Francoskem in v smrtnem boju monarhije na Grškem, se svet ta senca skoraj neopazena švignila mimo nas, toda Italijo je zelo zabelo.

Fašistovski pokret, ki je dejansko v Italiji šel parlament in mu pustil le še formalen videz, se postavil svojega voditelja Mussolinija na mesto predsednika parlamentu okrožane vlade, je vzbudil na apeninskem polotoku močne osvobodilne instinkte. Slava in cesarstvo starih Rimljanov — to je globalna ideja fašizma. Kolonialna politika nove Italije se že dolgo časa usmerja čez Sredozemsko morje na severne afriško teritorije; goste naseljena dežela išče posla za svoje ljudi in duco Mussolini je tej kolonialni politiki namenil še večji razmah: Italija naj bi dobila kontrolo nad celim Sredozemskim morjem, zagospodovala naj bi nad njim kot nekaj stari Rim.

Seveda je danes ta problem vse drugačen, kakor je pa bil pod rimskimi konzuli ali pa celo imperatorji. Danes v severni Afriki ni več osamljene Kartage, pač pa trden francoski protektorat nad Alžirjem in Marokom, ki se ne dasta kar tako izpremeriti nazaj v rimsko provinco Mauretano. Na tem ozemlju se križajo kolonialni interesi Italije z mnogimi državami, ki jim ona po svoji sili ni dorasla.

Kar se ni dalo s silo, to je gosp. Mussolini poskušal zlopa. Prilika se mu je ponudila pri reševanju tangerskega vprašanja.

Ze od leta 1912. dalje se pletejo diplomatska pogajanja med Anglijo, Francijo in Španijo za ureditev uprave nad tangerskim ozemljem in pristaviščem. Tanger ima na afriških tleh važnost v Evropi na nasproti ležečega angleškega Gibraltarja in tvori vrata v Afriko. Za temi vrati leže bogata tla, španske in francoske kolonije. Tanger je bil dosedaj pod unravo konzularne komisije interesiranih evropskih sil, avtohtoni sultan je bil le po imenu vladar. Med svetovno vojno se je vprašanje Tangerja odločilo, po vojni je pa sultan, ki je bil na strani antante, začel znova zahtevati svoje pravice nazaj in Francija se je tudi sama potegnila za sultana. Za definitivno ureditev problema se je sestala letos 27. oktobra v Parizu konferenca angleških, španskih in francoskih delegatov. Italija je hotela biti na vsak način pri teh pogajanjih udeležena. Interventirala je v Londonu in Parizu, toda brez uspeha. Francija je zavzela stališča, da Italija nima v Tangerju in sploh v Maroku nobenar iskati, ker je svoj čas itak izrekla svoj desinteressement za marokanske zadeve v zamenj za desinteressement Francije v Libiji.

Kar ni šlo gladko pri Franciji in Angliji, je upal doseči gosp. Mussolini pri Španiji, ki je bila v tem vprašanju pravzaprav nasprotnica zlasti Franciji in je nasprotovala sultanovim priviležijem, ki so proti španskim interesom. Španija se je v retnici približala Italiji. Po pompoznem obisku španskega kralja v Rimu se je žutil gosp. Mussolini gospodarja situacije. Nastopil je formalno in pismeno za pristustev Italije k pariškim pogajanjem, a medtem je že hotel ustvariti majhen «fait accompli» s tem, da je poslal v Tanger nekaj karabinijerjev, za katere je na previdno izjavil, da so poslani samo v varstvo italijanskega konzulata. Ti karabinijerji so tudi morali hoditi v civilni obleki.

Na formalni pismeni italijanski korak je tudi Francija odgovorila formalno in uradno izjavila, da ne more ugoditi želji italijanske vlade za pristustev k tangerski konferenci. To je mrzel tuž za rimskega diktatorja. V glavnih kamen, ki ga je mislil g. Mussolini postaviti rimskemu imperiju na zahodnem koncu Sredozemskega morja s pomočjo Španije, se je ob prvi preizkušnji prevrnili, kajti tudi Španija je končno dala svojemu delegatu pooblastilo, da podniše tangerski štatut obenem z angleškimi in francoskimi zastopnikom brez Italije. Po tem štatutu so dane sultanu v Tangerju razne pravice, mesto pa in pristavišče prideva v unravo mešane komisije interesiranih držav, a med temi Italije ni. Karabinijerji se bodo v civilni zopet vrnili v Italijo, kajti proti Angliji in Franciji bi bile volaške barade na

Klerikalci se zopet pregrupirajo

VSE PONUDBE SO BILE ZAMAN. — TIGRI SO ZOPET DIVJLI. — RAZMERE NA HRVATSKEM.

Beograd, 19. decembra p. Klerikalno-radikalna epizoda je končana. Včeraj in danes se je dr. Korošec opetovano razgovarjal z različnimi radikalskimi prvaki. Navzlic temu, da so tekom teh razgovorov postale klerikalne oferte vedno cenjeje, so se razgovori končali brez vsakega uspeha. Dopoldne so klerikalci izvršili še zadnji poskus. Skušali so pregovoriti predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića, da posreduje. Tudi to se ni obneslo. Radikalni so namreč medtem že zopet privzeli džemej in kakor izgleda tudi Nemca. S tem je bila glavna svrha njihovega vednevnega koketiranja s klerikalci dosežena in postali so hladni ter nedostopni.

Klerikalci so tekom popoldneva izvršili popolno pregrupacijo. Vrgli so se z vso silo na ustanavljanje — opozicijskega bloka. Dr. Korošec je posetil predsednika demokratskega kluba Davidovića, katerega mu je stavil predloge za enotno organizacijo opozicije. Konferira je tudi z zemljoradniki. Klerikalci pa so se s svojo taktiko zopet tako kompromitirali, da nikdo ne verjame v resnost najnovejšega njihovega preokreta. V parlamentu se sodi, da je najnovejši njihov korak zopet le manevar ki bi naj pritisnil na radikale, da se

začnejo znova pogajati.

Prihodnje dni naj bi se vršila konferenca šefov opozicijskih skupin. Glavni odbor demokratske stranke bo jutri dopoldne sklepal o svojem stališču napram akciji za ustvaritev opozicijskega bloka.

Beograd, 19. decembra, r. Z mnogo pozornosti se v političnih krogih tudi danes razpravlja o hrvatskih prilikah. V zadnjem času omenjene kombinacije o novi osebnosti na Hrvatskem so še vedno na dnevnem redu, dasi je jasno, da vsa procedura na more biti rešena prej, nego pride do rekonstrukcije v sami vladi, ki je po umaknitvi ostavk ministra Jankovića in Uzunovića še vedno v krizi. Gotovo je, da bo sedanjí pokrajinski namestnik Čimčić odstavljen. V političnih krogih se poudarja, da se bo ta ureditev odnošajev v vladi komaj mogla izvršiti pred ponovnim sestankom narodne skupščine.

KAJ BO Z RADIČEM?

Beograd, 19. decembra, n. «Beograjski Novosti» poročajo povodom vesti o Radičevem povratku, da se na pristojnem mestu zatrjuje, da bo moral Radić kakor vsak drug državljan odgovarjati za svoje zločine, vesti, da bo aretirani, pa so preuranjene.

Prosvetna debata v finančnem odboru

KRITIKA DANAŠNJE PROSVETNE POLITIKE. — ZA LJUBLJANSKO UNIVERZO IN GLEDALIŠČE. — ŽALOSTNE RAZMERE V BOSNI.

Beograd, 19. decembra, p. Na današnji seji finančnega odbora se je nadaljevala razprava o proračunu prosvetnega ministertva. Prvi je govoril demokrat dr. Krizman, ki je ugotovil, da prosvetni minister vodi slabo prosvetno politiko, posebno kar se tiče prečanskih krajev. Na vsak način je treba preprečiti, da bi se mladina vzgajala v srbskem, hrvatskem ali slovenskem separatizmu. Zahteval je večji kredit za zagrebški muzej. Umetniško oddeljenje pri ministertvu prosvete naj bi se ukinito in izročilo Jugoslovanskemu umetniškemu združenju, ki bo vsakakor njegove posle bolje upravljalo. Grajal je, da je beograjsko gledališče obdržalo svoj stari naslov ki je protiven zakonu. Ako pa se uvažujejo tradicije na eni strani, naj bi se to dovolilo tudi na drugi strani.

Posl. Husein Alić (musl.) je kritiziral bedno stanje ljudskega šolstva v Bosni in Hercegovini, kjer je vsega skupaj 513 osnovnih šol. Ena šola pride na 4 tisoč prebivalcev, čisto pa tudi šole na 7 tisoč prebivalcev. V Bosni in Hercegovini je 200 tisoč otrok sposobnih za šolo, od katerih pa obiskuje šolo samo 25 tisoč. V bodoče bomo torej imeli 88 odst. analfabetov. Grajal je preveliko število srednjih šol v vseh pokrajinah. Na koncu se je pridružil predlogu demokrata Sokića, da naj se v proračunu ministertva prosvete sprejme kredit za novinarski fond.

Dr. Sečero (dem.) je grajal, da so materialni izdatki tega ministertva premajhni. Posamezne fakultete n. pr. so tako slabo dotirane, da ne morejo napredovati. Prosvetna politika je brez vsakega načrta.

Demokrat Agatonović je posebno zahteval povečanje kredita za vseučilišča in je opozarjal na težkoče ljubljanske univerze in na nezadostni proračun ljubljanskega drž. gledališča.

S tem je bila lista govornikov izčrpana. Ker prosvetni minister Trifunović in finančni minister Stojadinović nista bila prisotna, se je razprava preločila na jutri ter bo minister prosvete podal svoj ekspezo.

Nato je finančni odbor pretresal proračun ministertva za notranje stvari. Prvi je govoril demokrat Popović, ki je razpravljal o slabi osebni svobodi in pravni sigurnosti naroda, ki si je svobodo izvojeval s svojo krvjo. V državi se ne vrši več politična borba, temveč borba režima za uničenje političnih nasprotnikov. Žalostno je, da se to delo vrši celo na najvišjih mestih, to je na ministrskih stolicah. Govor poslanca Popovića je izrazil proteste s strani radikalnih poslancev. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja jutri ob 9. uri.

NAŠE PRISTANIŠČE NA SUŠAKU

Beograd, 19. decembra, n. Te dni se je popolnoma popravila železniška delavnica na Brajdici pri Sušaku. Uvodila se je električna razsvetljava ter napejalni potrebni tiri. Ta delavnica bo med največjimi v naši državi. Tudi pristavišče se je razširilo za 15 m, vsled česar bodo moglo pristajati večje ladje ter se bo znatno olajšal pomorski promet. Posebna deputacija s Sušaka pride tekom tedna v Beograd, da zahteva otvoritev tovornega prometa s Sušakom.

UKINJENJE ČEŠKO-RUMUNSKEGA OBMEJNEGA PROMETA.

Praga, 19. decembra, s. Kakor javlja «Češko Slovo», je rumunska vlada nenadoma zaprla obmejni promet med Českoslovaško in Rumunijo.

PROTIDRAGINJSKA AKCIJA. V FRANCIJI.

Pariz, 19. decembra, s. Vlada je poverila generalnega intendanta Rymbertha z vodstvom akcije za pobljanje draginje.

malo težje, kakor pa svoj čas proti Grški na Krfu.

Verjetno je, da si bo gosp. Mussolini drugod hotel dobiti lavorik, ki bi zakrile ta neuspeh in ni izključeno, da bo od zahoda zopet potipal na vzhodu v naši bližini: stalno vrenje v oridju, grška kriza in drugega dovolj, vse to vabi v intrigo. Čuječnost je baš sedaj dvakrat potrebna.

Grška dinastija izgubljena

NOBENA DRŽAVA NE BO INTERVENIRALA. — MUČNI PRIZORI OB KRALJEVEM ODHODU.

Pariz, 19. decembra, r. Francoska vlada je na razne prošnje, da naj intervencija na korist grške dinastije, odgovorila, da bo ostala tudi dalje strogo nevtralna.

London, 19. decembra, s. Venizelos je izjavil, da se ne bo vrnil na Grško. Odhod kralja iz dežele se smatra za odpoved prestolu. Tukaj se veruje v kraljev povratek in menijo, da bo v slučaju, če projekt z republiko ne prodre, zasedel prestol kak drugi vladar. «Evening Standard» meni, da nobena izmed veselj ne bo intervenirala v grški zadevi. Možna je le intervencija Jugoslavijske(?) in Rumunije, ker sta obe ti državi protí proklamaciji republike na Grškem.

Po vesteh iz Aten je kralj odklonil podpisati odpoved na prestol. Zastopnik Anglije, Jugoslavije in Rumunije so posetili kralja ter mu izjavili, da se prestol ne more smatrati za vakantnega. Tudi dvor ostane dalje.

Pariz, 19. decembra, i. V tujakajšnjih političnih krogih prevladuje prepričanje, da se mora odstranitev dinastije smatrati za končno veljavno in da je proklamacija republike na Grškem sklenjena stvar. Tudi skoraj vsi tujrajni listi pišejo o koncu kraljevine na Grškem in ugotavljajo, da Francija na noben način ne bo intervenirala.

KAKO JE KRALJ ODPOTOVAL.

Atene, 19. decembra, i. Pred odhodom kralja so se odigrali zelo mučni prizori. Tisočglava množica je oblegala kraljevsko palačo ter vzklikala: «Proč s konstantinovići Doli z Jurjem!» Sof revolucionarne vlade polkovnik Pasiaris je naznanil kralju, da ga more rešiti le takojšen odhod iz Grške, čez, sicer ga bo armada proglasila za ujetnika ter postavila pred roditelje zaradi udeležbe na zatonu generala Metaxasa. Vlada je tudi v posesti zelo kompromitirajočih pism kraljeve matere Sofije, sestre bivšega nemškega cesarja Viljema.

Kralj se je takoj udal. Še ponoči so oficirji odpremili celo družino na ladjo, ki je takoj odplula. Vlada je izdala oficielni komuniké, v katerem naznanja med drugim sledeče: «Kralj je prejel 1 milijon drahem ter so mu bili izplačani tudi potni stroški na račun njegove civilne liste...»

ITALIJA SE BOJI VENIZELOSA.

Rim, 19. decembra, i. Listi zasledujejo z velikim zanimanjem dogodke na Grškem. Grški poslanik v Rimu je izjavil, da ima konstituenta kot taka pravico rešiti vprašanje režima, da pa more privediti ljudsko glasovanje. Grški narod se bo izrekal za republiko. Odstranitev kralja je le prvi čin pri odstavitvi dinastije.

V italijanskih političnih krogih so zelo rezervirani napram razvoju dogodkov na Grškem. Gotovo je, da bo Italija tudi to pot vztrajala na svoji nevtraliteti. Čeprav se povratek Venizelosa v Italijo pričakuje s precejšnjo bojaznijo, ker je znano njegovo protitalijansko mišljenje.

Poljska priznala sovjetsko vlado

IZMENJAVA NOT MED VARŠAVO IN MOSKVO. — POLJSKI KONZULI V RUSIJI.

Varšava, 19. decembra, i. Listi objavljajo besedilo not, ki sta bili izmenjeni med varšavsko in moskovsko vlado v zadevi priznanja Zveze sovjetskih republik s strani Poljske. Poljska vlada jemlje na znanje stvoritev te zveze, ki se obvezuje, da bo izvršila pogodbe in dogovore med temi republikami in drugim državami.

V notl, s katero odgovarja Čičerin, se pravi, da zveza vlada v smislu notifikacijskega akta in nadaljnjih izjav sprejema nalogo ustvariti rigansko pogodbo in vse druge doslej sklenjene dogovore in konvencije.

Ne oziraje se na konzularno konvencijo, ki se šele sklene, priznava sovjetska vlada poljski vlad pravico, da nemudoma ustanovi generalna konzulata v

ZEDINJENE DRŽAVE ODKLANJAJO POGAJANJA S SOVJETSKO RUSIJO.

Washington, 19. decembra, i. Državni tajnik Hughes je dal izročiti sovjetski vladi naslednjo izjavo: V sedanjem trenutku se ne zdi, da bi obstojali razlogi za začetek pogajanj, kakor jih predlaga sovjetsko ministertvo zunanjih stvari v sporočilu, ki ga je sprejela Bela hiša. Vlada Zedinjenih držav nima namena odrekati se svojim načelom in jih pretvarjati v predmet kupčije.

FRANCOSKI SENAT ODOBRILO POSOJILO JUGOSLAVIJI.

Pariz, 19. decembra, g. Senat je večeraj po kratki debati odobrilo obzornice sprejeti kredit v znesku 400 milijonov frankov Poljski in 300 milijonov Jugoslaviji.

PRIDELEK SENA.

Beograd, 19. decembra, n. Letošnji skupni pridelek sena v naši državi znaša 27.500.000 m³, od česar odpade največji del na Hrvatsko.

Inozemske borze

19. decembra:

CURIE:	New-York 578.50,	London 25.06
Pariz 80.10,	Milan 24.88,	Praga 16.80,
Budimpešta 0.0802,	Bukarešta 2.97,	Beograd 6.50,
Sofija 4.05,	Dunaj 0.0081.	
TRST:	Beograd 26.05 do 26.30,	Paris 120.70 do 121.30,
London 100.75 do 100.95,	New-York 22.95 do 23.10,	Curib 401 do 404,
Praga 67.25 do 67.65,	Dunaj 0.032 do 0.033,	dinarji 26.10 do 26.80,
zlatnik 30 frankov 88.25 do 88.75,	službeni kurs zlata lire 446.14.	
DUNAJ:	Beograd 803 do 807,	Berlin 15.70 do 16.30,
Budimpešta 3.67 do 3.77,	Bukarešta 366 do 368,	London 310.000 do 311.000,
Milan 8064 do 8076,	New-York 70.935 do 71.185,	Paris 8785 do 8753,
Praga 2079 do 2089,	Sofija 493 do 497,	Varšava 92 do 98,
Curib 12.365 do 12.415;	valute: dolarji 70.590 do 70.960,	levi 471 do 479,
nemške marke 14.50 do 15.10,	angleški funti 308.200 do 300.800,	francoski franki 3690 do 3720,
lire 3080 do 3050,	dinarji 797 do 803.	
PRAGA:	Beograd 38.75,	Dunaj 4.58,
Rim 148.75,	London 149.75,	New-York 3427.50,
Curib 597.75.		
BERLIN:	(V milijonih):	Beograd 47.880,
Milan 183.540,	London 18.354.000,	New-York 4.180.500.
NEW-YORK:	Beograd 114,	London 436.25,
Paris 517,	Berlin 0.000.000.0025,	Rim 481.25,
Praga 298,	Dunaj 0.14	

Nova poljska vlada

Varšava, 19. decembra, j. Nocoj je predsednik republike podpisal predloženo mu listo nove vlade. Kakor se govori bo maršal Pilsudski imenovan za generalnega inspektorja vojske, general Sikorski pa za šefa generalnega štaba. Jutri se vrši plenarna seja sejma, na kateri bo novi ministarski predsednik podal svoj ekspezo.

Nova vlada je sestavljena tako: Predsedstvo in finance Grabski; vojaške zadeve general Sosnowski; notranje zadeve Ladislav Zoltan; pravosodje Ladislav Zyganowski; industrija in trgovina Kietron; prosveta dr. Miklaševski; javna dela Ljudevit Darowski; promet Aleksander Josowicz; agrarne zadeve dr. Lutkiewicz; vođa zunanjega ministertva dr. Karol Bertoni; vođa poljedelskega ministertva Raczynski.

ŠTIRI MILIJONI BREZPOSELNIH V NEMCIJI.

Berlin, 19. decembra, g. Stanje brezposelnosti v Nemčiji zavzema vedno večje dimenzije in je doseglo že število, kakršnega dosedaj še ni zaznamovala statistika. V zasedenem ozemlju je bilo koncem novembra nad dva milijona oseb popolnoma brez posla, 600.000 nekaj dni v tednu zaposlenih, v nezasedenem ozemlju pa 1 milijon 450.000 brezposelnih in 1.830.000 le deloma zaposlenih.

EPILOG K RAŠINOVEMU UMORU

Praga, 19. decembra, s. Danes se je pričel tukaj proces proti sokrivcem umora finančnega ministra Rašna. Obtoženih je bilo 5 moških, ena ženska in ena deklica. Zaslišal se je tudi Rašinov morilec Soupal. Izjavil je, da mora v ječi toliko trpeti, da prosí, da se njegova zaporna kazem spremeni v smirno in da se takoj hustificira.

Revolucija v Mehiki

Srditi boji med vladnimi četami in uporniki.

Washington, 19. decembra. Po poročilih iz Mehike se je med vladnimi četami in uporniki vnela srdita bitka za posest mesta Aptzaco. Podrobnosti doslej še niso znane, javlja se pa, da so bile upornikom poslane na pomoč nove čete iz Veracruz.

Čete generala Obregona napadajo upornike pri San Markosu in so zavzele to mesto, kjer so zajele ogromne količine municije, orožja in topov. Več oddelkov prodira proti obmorskim uporniškim postojankam. Vojno ministertvo javlja, da so uporniki izpraznili Pueblo in so vladne čete zavzele mesti Almaza in Luca Gonzales.

POTRESI V AMERIKI

London, 19. decembra, i. Potres je v državi Ekuador zahteval mnogo žrtv. Več mest je porušeni. Ubilih in ranjenih je nad 2000 ljudi.

London, 19. decembra, s. «Daily Express» javlja iz New Yorka o novem potresu v Columbijl, po katerem so bila štiri mesta, ki so bila po prvem potresu dočela uničena, med njimi mesto Cumbal.

NOVI PREDSEDNIK NEMŠKE DRŽAVNE BANKE.

Berlin, 19. decembra, g. Državni zbor je izvolil na svoj včerajšnji seji za predsednika Državne banke dr. Schlachta.

Pred likvidacijo radikalcev v Sloveniji

Pred par dnevi smo objavili informacijo našega beograjskega poročevalca, da je radikalna stranka razpuščila svojo ljubljansko reprezentanco, takozvani Akcijski odbor. Kakor nam sedaj poročajo iz Beograda, je bil ta sklep glavnega odbora NRS že pred več dnevi službeno sporočen Akcijskemu odboru. Merodajno za ukrep radikalne stranke je bilo dejstvo, da je Akcijski odbor stranko v Sloveniji popolnoma kompromitiral. Akcijski odbor je bil politična eksekutiva Jadranske banke istočasno pa voditelj radikalne politike v Sloveniji, kakor so «Jutrarnje Novosti» kot glasilo banke istočasno radikalni organ. Vse to je neprestano ustvarjalo mučne situacije, povzročilo v komaj rojen slovenski radikalni stranki razkol, glavnemu vodstvu NRS pa prizadevalo brige in bremena, ki niso v nikakem skladu z uspehi.

Vodilni krogi NRS so zato že pred daljšim časom prišli do prepričanja, da bi bilo najboljšje, radikalno stranko v Sloveniji likvidirati. Razpust Akcijskega odbora kaže, da je stranka prišla do svoje namere, da izvrševati. Z razpustom Akcijskega odbora je odzvet službeni značaj tudi «Jutrarnji Novostim», odnosno Rad. Glasniku, ki v tem listu izhaja. Ker tudi gosp. Stefanovič za svojo grupo in za svoj list ni mogel dobiti službene privolitve NRS, je radikalna stranka danes dejansko že brez organizacije ter v stanju likvidacije. Razni krajevni in srezki odbori NRS so itak le ad hoc ustvarjene družbe, ustanovljene od ljudi, ki so upali preko Akcijskega odbora zadostiti svojim ambicijam ali si pridobiti kakih koristi.

Razpustitveni odlok NRS se nahaja, kakor vemo iz avtentičnega vira, že delj časa v rokah Akcijskega odbora. Navzle temu ta famozni «vrhovni organ» dosega, da ni smatral za potrebno, naznaniti omenjenim prijateljem in somišljenikom, da mu je koncesija odvzeta in da je treba podjetje likvidirati, temveč mirno naprej objavlja svoje uredbе, naredbе, ukaze in naredbe, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Gg. Ažmanu in tovarštem se torej očitno posej še zelo dopade in morda se tudi odpor proti glavnemu odboru NRS sprmeni še v očitno revoluto proti Pašičevi bratji. S tem bi slovenačka radikalna farsa dosegla sebe vreden — zaključek.

Politične beleške

+ Ostavka Svetozarja Pribečevića v glavnem odboru DS. Klerikalni listi bebnojo, da je posl. Pribečević oddal ostavko na članstvo glavnega odbora Dem. stranke, da so njemu sledili še posl. Wilder, Krizman in Lukinč in da se demokratska stranka nahaja pred razcepom. To so izmišljotine razburjene klerikalne fantazije. Res je, da je dr. Krizman, ker njegov predlog za odgoditev premalo pripravljenega demokratskega omladinskega kongresa ni bil od glavnega odbora sprejet odloži svoj mandat kot član pripravljalnega odbora za ta kongres. Iz tega se je rodil incident, kateri je dal g. Pribečeviću povod, da predsedniku stranke naznani svoj izstop iz glavnega odbora. Incident je bil medtem poravnani in na današnji seji glavnega odbora se bo zadeva tudi formalno zadovoljivo rešila.

+ Najrazličnejše politične kombinacije strašijo sedaj po radikalnih, blokaskih in klerikalnih listih. Edino kar je na teh kombinacijah resnega, je to, da so znak kritičnega položaja, v koji sta zagazila na eni strani režim na drugi strani pa tzv. federalistična opozicija. Posebno veselo je čitati klerikalne in blokaskе liste, ki se vsak dan znova trudijo vzdržati mnenje, da so klerikalcom postavljeni zlati mostovi in da so takorekčito vrata v ministrske sobe že okinjana s prisrčnimi «Dobro došli». Klerikalci osebno so izven sebe od pričakovanja in tigrilo silno lubezivno manajo z repi ter sanjajo o lepi božičnici. «Slovenec» iz same nestrpnosti falsificira celo izreke strankinega papeža g. Korošca. Pa, kakor vse kaže, bo ves trud zaman. Da bi i radikalni hoteli pomnožiti svojo anacionalno gardo Turkov in Nemcev še s klerikalci, o tem ne dvomimo. Toda obe stranki sta drugo drugo že tolikokrat nafarbali, da sedaj k sebi ne upate... In tako bo na božico za klerikalce — dež. Med kombinacijami, ki jih s pridom postavljajo blokaski listi, naj zabeležimo tudi to, da vlada namerava v Ljubljani postaviti zopet pokr. namestnika ter komaj imenovanega velikega župana Šporna odposlati na drugo mesto, če predno mu je izročila dekret...

+ Vizum džemljeta! «Pravda» poroča o interesantnem slučaju, iz katerega se jasno vidi, kako moč imajo v naši državi Turki. Nekd Turak iz južne Srbije, ki se je hotel izseliti v Turčijo, se je pritožil pri nekem beograjskem odvorniku, da ni more odpotovati, ker ne dobi bolgarskega vizuma za potovanje preko Bolgarske. Džemlet namreč hoče onemogočiti izseljevanje Turkov iz južne Srbije v Malo Azijo, ki je zelo živahno, ker se boji, da izgubi volilce in zato je stopil džemljetski parlamentarni klub v stik z bolgarskim poslanštvom in to

ne daje vizumov, ako niso priporočeni od džemljetskega kluba! Res, lepe razmere so zavidale pri nas radi vladoblepčnosti ene stranke, ki nima potrebne večine v narodni skupščini.

+ Ex lex na Bleivselovi cesti. Ukaz o imenovanju g. Šporna sicer še ni prispel v Ljubljano, in novi veliki župan še ni mogel prevzeti svojega mesta, vendar je, kakor nam poročajo, že prišel s poslovanjem. Po dosedanjih njegovih ukrepih je dobro poznati, kdo navlači uro. Mi bi si usodili predočiti g. Šporna, da so njegovi v lastnosti velikega župana storjeni akti, povsem neveljavni pa tudi nedopustni in bodemo imeli še priliko mu to prav očitno dokazati.

+ Krahi na magistratu. Za 29. decembra je bila odredjena seja obč. sveta ljubljanskega, na kateri bi se imel sprejeti mestni proračun. Kakor smo izvedeli je seja odpovedana in preložena na prvi teden po novem letu. Pokazalo se je namreč, da je klerikalno-korunovska «večina», ki šteje z županom vred 26 od 49 mandatov mnogo prešibka, da bi mogla dovršiti težko delo mestnega proračuna. Klerikalci se nadejajo da bodo medtem «pregovorili» par Lemeževih komunistov in namigujejo, da imajo že tozadevna zagotovila. Izgleda pa, da so to bolj fantazije, ki naj bi na svojih krihilih nesele ostanke nekdanje koalicije preko praznikov in preko 1. januarja. Današnji magistratni mogotci so svojčas obljubljali srečnim ljubljancem kar po dve seji na mesec, sedaj jim je še ena preveč... Agonija se je pričela. Pričela se je pa tudi anarhija. Odgovoditvi seje obč. svet je udarec proti zakonitosti obč. gospodarstva. S 1. januarjem bo mesto brez proračuna in mestna uprava brez pooblastil za nadaljno gospodarstvo. Nastopil bo ex lex. Pa korunklerikalci so očitno odločeni javke pobirati veselo naprej, akoravno ne bodo imeli za to nobene pravice. Radovedni smo, kaj poreče k temu državna nadzorstvena oblast. Zaloten krahi na magistratu je pravo spričevalo nespodobnosti in brezvestnosti klerikalnih avtonomistov in njihovih služabnikov. Se Ljubljane ne znajo držati v redu, pa hočejo zagrabiti celo Slovenijo.

+ Vsi obsojajo Nemce. Tudi radikalci so začeli odpirati oči v očigledno vedno drznejša nastopanja nemških poslancev v narodni skupščini. Sploh je razpoloženje celokupne javnosti v Beogradu tako, da Nemci gotovo niso pričakovali takega sprejema govora njihovega voditelja dr. Kralfa. Vse vprašuje Nemce, kakaj so protestirali radi predaje Zombolja Rumuniji, ako pri nas niso zadovoljni? Tudi opozarja beograjsko časopisje Nemce na južni Tirol, kjer imajo njihovi rojaki nobenih pravic. Pri nas imajo pravice, ki jim jih garantira mirovna pogodba, oziroma njene določbe o varstvu narodnih manjšin, pa žugajo s protestom na Zvezo narodov. Bo že prišel čas, ko Nemci ne bodo jeziliče na tehtnici. Takrat se jim bo še sanjalo o lepih časih, ko so radikalci sami vladali v Jugoslaviji z njihovo in turško pomočjo.

Gledališče

Ljubljanska drama.

Četrtek, 20.: «Nju». D.
Petek, 21.: «Mogočni prstan». C.
Sobota, 22.: «Nju». E.
Nedelja, 23. ob 3.: «2 x 2 = 5». Ljudska predstava. Ob 8.: «Mogočni prstan». Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprt.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 20.: «Sevlijski brivci». B.
Petek, 21.: Zaprt. Generalna vaja.
Sobota, 22.: «Notredamski zvonar». A.
Nedelja, 23.: «Tosca». Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprt.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 20.: «Magdalena». A.
Sobota, 22.: «La Boheme». C.

Sprememba opernega repertoarja v Ljubljani. Ker je gd. Saxova še bolna, je danes zvečer nemogoča uprizoritev opere «Mignon». Namesto «Mignon» se poje «Sevlijski brivci» za red B, kakor je bila prej določena predstava «Mignon». Abonento reda A opozarjamo, da imajo v soboto premiero «Notredamskega zvonarja».

Sport

V Zagrebu se je vršila trening tekma med reprezentancama JNS in ZNP. Srva-ka te tekme je bila, da se izberejo iz teh moštev igralci za državno reprezentanco, ki bi prihodnje leto nastopila proti avstrijski nogometni reprezentanci. Zalibog pa niso nastopili vsi nominirani igralci, vsled česar so morali vskotičiti nogometarji, ki so bili slučajno med občinštvom. Tekma je bila vsled tega več ali manj komedija in ni nudila posebnega učinka. Moštvi sta bili sestavljeni nastopno: ZNP: Friedrich, Becak, Benković, Kremsir, Cindrič, Ožt, Šole, Zinača II., Pasinek, Vinek, Zinača I. JNS: Vrdjuka, Dasović, Remec, Wasserlauf, Runc, Vragović, Štrak, Babič, Perška, Manifer, Koševič. Zmagalo je moštvo ZNP s 5 : 4 (4 : 1).

Dunajska Admira bo za Novo leto igrala dve tekmi v Beogradu s tamošnjo Jugoslavijo.

Oxford : Cambridge. Minuli teden se je vršila v Crystal Palace v Londonu vsakoletna nogometna tekma med moštvi oboje vsedilnice v Oxfordu in Cam-

bridgeu. Ostala je neodločena z 1 : 1 (0 : 1). Dosedaj je Cambridge zmagal 21 krat, Oxford 20 krat, 5 tekem je bilo neodločenih.

Nov svetovni rekord v plavanju na 200 m (prso) je postavil madžarski plavec Martin Sipos (MAFC), ki je dosegel čas 2:51.4. Dosedaj je držal ta rekord Rademacher z 2:54.4.

Moravska Slavija iz Brna je nedavno gostovala v Turčiji. Prvo tekmo je igrala z moštvom, ki je bilo sestavljeno iz Grkov, živeli v Carigradu. Zmagala je s 3 : 2. Drugi dan pa je igrala proti S. C. Calata-Serall igralci je neodločeno z 2 : 2.

Jugosl. zimsko sportski savez. Danes ob pol 8. zvečer se vrši v Narodni kavarni odborova seja zimsko sportnega saveza. Udeležba neobhodno potrebna. — Tajnik.

Člani S. K. Itrijske se ponovno opozarjajo, da se nocoj ob 7.30 zvečer vrši v restavraciji Narodnega doma občini zbor. Članstvo se pozivlje k polnoštevilni udeležbi.

Jugoslavija : Švedska. JNS je dobil od švedskega nogometnega saveza poziv za nogometno tekmo med našo in švedsko reprezentanco, ki bi se vršila prihodnje leto v Švedski. Pri zadnji tekmi so bili Švedi v Zagrebu poraženi s 3 : 2.

Zagrebaški klub Penkala, ki je pred kratkim izpremenil svoje ime v Zagrebački Sportni Klub, se je te dni združil z zagrebaško Viktorijo. Novi klub se bo imenoval Zagrebački Sportni Klub Viktorija.

Sodišče

LJUBLJANSKA POROTA.

Ljubljana, 19. decembra.

Dober plen malopridneža.

Danes dopoldne se je zagovarjal pred porotniki 26 letni krojaški pomočnik O. Vovk, pristojen v Mislini. Dne 9. septembra se je Vovk potepal po Garčarjevu in ga je pot nanesla tudi k bajti Franceta Rupnika, ki leži že na laškem ozemlju. Ker ni bilo nikogar doma, se je splazil v hišo in ukradel moško obleko in nekaj perila. Nato je odšel v gozd, kjer je odrgel svoje cape in obleke ukradeno obleko. Ko je preiskal žep, je na svoje začudenje našel v njih 96 bankovcev po 100 Din in 100 laških ltr. Pobernil je hitro v Jugoslavijo in se odpeljal v Ljubljano, kjer je veseljačil v družbi natakarcil. Nastopal je povsod zelo kavalsko. Kočno je postala nanj pozorna policija in ga je vtaknila v luknjo. Po daljšem zaslišanju je takrat priznal, odkod izvira njegovo blagostanje. Vovk pa ima na vesti še drugo tatvino. Meseca julija je namreč o priliki skupnega prenočevanja v nekem skednju v celjski okolici ukradel svojega tovariša usnjarskega vajenca Vinka Straška. Porotniki so vprašanje glede krivde tatvine na škodo Franceta Rupnika potrdili soglasno, vendar z utesnitvijo vrednosti pod 40 tisoč kron, zanikali soglasno vprašanje tatvine obleke Vinku Strašku, potrdili pa soglasno tudi vprašanje glede krivde vlačuganja, nakar je bil Vovk obsojen na 10 mesecev težke ječe. Zagovarjal ga je dr. Fetich.

Nepoboljšljivi uzmovič.

18 letni delavec Josip Petrič iz Sv. Jurija na Dolnjem, je 13. junija pobegnil iz ječe. Komaj je bil na prostem, že so ga zopet pričeli srbeti prsti. Posetili je najprej svojega svaka Ivana Primca v Piljavi Gorici in mu za razne usluge izmaknil za 8 tisoč kron dragocenosti. Nato se je vrnil v Ljubljano in ukradel vse, kar mu je prišlo pod roko. Dne 6. avgusta je vzel Francetu Japlju kolo, nekaj dni kasneje pa Josipu Bukovcu in višjemu stražniku Ivanu Svabu. S kolesom se je odpeljal v Sp. Sisko in vzel minogrede natakarcil Mariji Santa «Pri Raci» 9 tisoč kron. Oprezovl je tudi po Vodmatu in ukradel skupno s 17letnim Ladislavom Zibertom tovarnarju Adolfu Merenthalerju 23 konjskih in eno kravjo kožo. Dne 21. avgusta je vlomil v stanovanje Gabrijele Masnece, se oblekel v njegovo obleko in mu odnesel povrniti še jahalne hlače. Čez nekaj dni je nagovoril Ziberta, naj vlomil v trgovino pohištva Ivana Černeta na Dunajski cesti. Zibert je to tudi storil in ukradel iz zaklenjenega blagajne 32.730 kron. Z denarjem sta se nepridiprava odpeljala v Zagreb in se zabavala z sloglasnimi ženskami. V Zagrebu je Petrič ukradel celo svojega tatinskega tovariša Ziberta in mu odnesel 1600 kron.

Porotniki so potrdili vsa vprašanja glede tatvin, nakar je bil Josip Petrič obsojen na 2 in pol leta težke ječe.

Nevarne sejmarke.

Dne 19. novembra so se pojavile na sejmu v Šoštanju tri nevarne tatvice iz Čakovca. Prišle so iz daljnega kraja z očitnim namenom, da pokradejo, kar bi se le dalo. Zasačene so bile pravočasno, ko so izmaknile šele par svilenih robcev, dežnikov, oboje in drugih malenkosti. So to kmetice Marija Horvat, Marija Palfi in Klara Radek, vse iz Prebislavcev pri Čakovcu. Palfi je bila vsled slučajnega delikta, ki ga je zagrešila meseca januarja na sejmu v St. Jurju ob I. ž., že obsojena na tri mesece težke ječe. Rošiti se doslej še ni moglo vprašanje, ali niste tatinski tovarišci isti, ki sta bili takrat takisto sokaznovani. Vse tri so na sumu, da so kradle tudi denar iz žepov, ker je bilo na dan sejma v Šoštanju izvršenih več

žepnih tatvin. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo radi tatvine Palfi na pet, Horvat na tri in Radek na dva meseca poostrene ječe.

Objave

× Društvo «Soča» v Ljubljani opozarja svoje člane in prijatelje, da v soboto dne 22. decembra odpade običajno predavanje, ker smo odstopili svoj prostor pri «Lovu» prijateljskemu strelskemu društvu «Ljubljana», ki priredi ta večer svojo društveno božičnico. Prihodno sosedstvo potem, to je dne 29. decembra se vrši predavanje. Predavatelja in temo bomo pravočasno naznanili. — Odbor.

× J. n. a. d. «Jadrans» priredi v četrtek dne 20. decembra ob 20. uri predavanje tov. St. Bajca o socialnih in političnih osnovah v 20. stol. Konec. Udeležba za člane obvezna.

× Mestna Orjuna v Lescah priredi v prostorih hotela Legat veliko veselico s srečelovom, plesom, šaljivo poesto in petjem. Apiliramo na vse bratske org., da se v čim večjem številu udeležijo te prve prireditve, katero priredi ta mlada organizacija. Čisti dobiček je namenjen za nabavo praporja in pevsko društvo. Tiste org., katerih člani imajo kroje, prosimo, da se udeležijo v kroju. Za obilen obisk se priporoča — Mestna Orjuna v Lescah.

× Prireditevna sekcija Orjune v Ljubljani poziva svoje člane in članice, da se udeležijo odborove seje, ki se vrši v četrtek dne 20. decembra ob pol 19. uri v društveni sobi Oblastnega odbora. Udeležba obvezna.

× Silvestrov večer priredi Sokolsko društvo v Ljubljani (Narodni dom) tudi letos svojim članom in prijateljem društva v društveni telovadnici v Narodnem domu. Po predpripravih sedeš obeta biti letošnja prireditev, kakor po okusnosti, tako po raznovrstnem sporedu dostojen zaključek jubilejnega leta. Podrobnosti se objavijo kasneje.

× Tobačna tovarna v Ljubljani bo prodala na ustni dražbi dne 31. januarja 1924. približno 4000 kg kompostiranega tobačnega prahu. Pogoji dražbe so na vpogled v ekonomiciji tobačne tovarne.

× Dijaška kuhinja v Celju ima svoj redni občni zbor v soboto dne 22. decembra ob 18. uri v posvetovalni dvorani Celjske policejnice z običajnim dnevničnim redom.

RAKALSKA STRANKA IN DRŽAVNI NAMEŠČENCI.

(Iz krogov državnih uradnikov.)

Radikalna stranka je vrgla vse svoje — plačane — agitatorje med drž. nameščence, med katerimi isti z raznimi obljubami, prilozovanjem in če ne gre drugače — z grožnjami z vsjo silo agitirajo za njo.

Marsikateri drž. nameščencec — uboga izstradana raja — se zboji teh groženj in nekaj jih je, ki so pljunili v lastno sklado in prestopili v radikalno stranko, misleč, da se jim bo bolje godilo. Toda ravno nasprotno!

Radikalna stranka je bežo drž. nameščencev tako povečala, da smo danes največji reveži v državi. Sedaj nas hoče še z grožnjami pridobiti za se, hoče nas še bolj izmozgati, hoče nas še duševno umoriti. Kaj pa nam je dala in kaj je za nas storila radikalna stranka? Nič! Spravila je draginjo na tako višino, da je s svojimi skromnimi prejemki ne zinemo več, maksimalna je družinske doklade in bo, namesto da nam zviša prejemke se nadalje reducirala draginjske doklade. Vzela nam je pasivno volilno pravo in nam obeta, da izgubimo še te pravice, katere smo si v zadnjih letih s težko borbo pridobili.

Mar naj zato poljubimo bič, ki nas tepe? Ne, stokrat ne! To store samo otroci, toda može, četudi napol utrti tega ne store, ako imajo le še malo zavesti, da je vsak človek sebe vreden.

Radikalna stranka nam še nadalje obeta razna reduciranja. Pragmatika je pod vsako kritiko. Vzela je železničarjem režijski premog in na vrsto pridejo tudi režijske karte za družino in nazadnje pa potegne raz nas menda še kožo... Radikalni prvaki, zaslužni in nezaslužni, se valjajo v razkošju in izobilih, vozijo se okrog v salonskih vozovih, razkošnih avtomobilih, vse na državne stroške. A Ti ubogi trpin uradniki stanujev v kleti ali podrti baraki, hodiš okrog z raztrganimi čevlji po blatu, ne zaslužiš nisi toliko, da bi si privoščil vsak teden enkrat malo mesa in početna obleka Ti je postala — luksus. Ali je to program radikalne stranke? Ubogo izkoristi kar najbolj, a bogataše sediti in podpirati, da se bolj neovirano odirajo nas — ubogo rajo. Kje je bil vsaj eden radikalni minister, da je le s prestom migljal in posvaril razne P. T., da ne smejo tako delati, ali jih celo kaznoval. Tu naj pokaže radikalna stranka, da je res socialna, toda vrana vrani še ni nikoli oči izključala. Dr. Zerjav je stopil posteno raznim špekulantom na prste, zato je bil vsom trn v peti in so neprestano vovarili proti njemu. Takrat je država dala vsaj nekaj podpore za prehrano, danes pa za ubogo ljudstvo vlada nima denarja.

Draginja pa raste in raste in mi propadamo. Zato drž. nameščenci in delavci, bojimo se proti radikalni stranki do smrti in delujemo v demokratski stranki do zadnjega, dokler ne bo slaherni človek izprevidel, da je naše življenje in naš spas mogoče le v demokratski državi.

Vsem radikalnim agitatorjem pa pokažimo vrata in če so bili kdaj pri drugi stranki, a so za par dinarjev prodali svojo dušo, zaključimo jim v slovo — «fej», kajli drugače ne zaslužijo.

Državni nameščencec.

DEMOKRATSKI NACIONALIZEM.

«Nova Pravda» me je napadla dne 13. decembra, da zastopam privradsne Nemce proti «preganjanemu slovenskemu delavstvu» in «Jutrarnje Novosti» od 14. 15. in 16. decembra so se je tako pridružile v bratski slogi. Z ozirom na izvajanja teh dveh listov naj pojasnim dejanski položaj, da bo javnost v stanju, si napraviti pravilno sodbo.

«Strojilna lesna in kemična industrija d. d. na Polzeli», ki je bila prvotno last švicarskega državljana dr. Wildija, je nacionalizirana, več kot polovica delni je v slovenskih rokah. Jaz sem že 5 let pravni zastopnik tega podjetja. Letošnji pomlad sta bila odpuščenca iz službe delavca Artnik in Pocajt, prvi ker je bil v službi nepokoren napram obratovodnji in je pozival tudi drugega delavca, da se ne sme ukloniti službenemu naročilu obratovodnje, drugi, ker so ga našli za petih v službi spečega. Ta odpust se je izvršil seveda v tovarni sami in jaz kot pravni zastopnik nisem imel s to zadevo nobenega posla niti nisem zanjo vedel. Odpuščenca delavca tudi nista nastopila proti tovarni sodnega pota, očitvidno ker sta se zavedala, da je bila odpustitev utemeljena. Dne 2. novembra pa je «Nova Pravda» napadla tovarno, oziroma lefa dr. Wildija in nastavljenca inš. La kota in obratovodjo Posta, češ da so odpuštili dva narodno zavedna delavca, ker sta se držnila propagirati svojo narodno delavsko organizacijo, imenovali jih je nemčurje in prilepene tujce, zaradi katerih naš pošteni delavec ne bo z družino vred gladovol itd. Kot zastopnik tovarne sem vložil zaradi tega članka, ki vsebuje tudi neresnično trditve, da je uradna preiskava dognela, da sta bila oba delavca popolnoma nepravilno odpuščena, imenoma žaljenih pri delni sodnji v Ljubljani predlog, da se uvede kazenska preiskava zaradi pregreška zoper varnost časti proti odgovornemu uredniku Antonu Brandnerju in neznanemu piscu. Proti odpuščena delavcema pa tovarne sploh nisem nikdar zastopal niti nisem bil od nje vprašan kdaj za mnenje. Pač pa sem na prošnjo predsednika celjske Orjune, ki se je zglasil meseca novembra pri meni kot pravemu zastopniku tovarne, interveniral pri g. dr. Wildiju zaradi zopetnega sprejema delavcev. Pojasnil sem tedaj predsedniku celjske Orjune, da zadeva nima narodnega značaja in sem svetoval, da naj se oba delavca osebno oprostita pri sefu podjetja in zaprosita za zopetni sprejem. Obljubil sem, da bom ta korak podprl. Delavca pa nista prišla k dr. Wildiju, temveč je pisala Orjuna tovarni pismo, v katerem zavzame stališče, da se gre za narodno zadevo in predlaga, da naj vodstvo tovarne pozove oba delavca k zopetnemu nastopu dela. Čez nekaj dni sem imenom tovarne moral obvestiti celjsko Orjuno, da tej zahtevi ne more ugoditi. Pri tej priliki sem izrazil svoje obžalovanje, da se ni postopalo po mojem nasvetu in sem ponovno razložil, da delavca nista bila odpuščena iz nacionalnih motivov, ampak ker sta kršila tovarniški red in disciplino, ki morata vladati v vsakem podjetju. Naj so malone vsi delavci te tovarne domačni slovenske narodnosti. Javnost naj sedaj sama presodi, ali sem «pokonal nezamerjavanje nacionalnih dolžnosti v predmetni zadevi».

Celje, 16. decembra 1923.

Dr. Ernest Kalan.

MIA MAY

v filmu.

Tragedija ljubavi

razkošna ljubavna drama sedanosti

v dveh delih.

V glavnih vlogah: Mia May, Emil Jannings, Erika Glässner, Arnold Korff. — Režija: Joe May.

Torek 16. 12. Sreda 19. 12. Četrtek 20. 12.

I. del!

Svet in polsvet.

PREDSTAVE:

Ob delavskih: ob 3., 7., 8. in 9. uri

Ob nedeljah in praznikih:

ob 11. uri dan-odine,

ob 4., 7., 8. in 9. uri popolnoe

Kino

Ljubijanski dvor

Politični odmevi

Goriško pismo

Griča, 18. decembra.

Pri nas se že nekaj časa vršijo zanimive peči, katerim je vredno pogledati nekoliko globlje pod kolo.

«Goriška Straža» je v zadnjih tednih zopet izpostavljena preganjanju. Povod za persekucije je bilo da članek, ki ga je list prinesel v svoji 87. številki pod naslovom «Protesti staršev». V sestavku so bili objavljeni teksti protestnih resolucij, katere so sklenili roditelji šoli obvezne mladine v Ribemberku, Vrtojbi, št. Petru in v Šturjah-Zapužah. Ker je že prej izšel v listu članek «Zakaj plačujemo davke?» je vzelo državno pravdnisko list us piko tudi radi tega sestavka. Odredilo je hišno preiskavo in uredništvo in v upravi lista. Preiskava je končala brez uspeha. Imela pa je, kakor se naknadno dozveda, namen, odkriti gnezdo čredente, kar je persekutorjem seveda izpodlelo. «Redenta» je pri nas že davno umrla, naši gospodarji pa zamenjujejo iredento z nezadovoljstvom, ki ga danes vsakdo brez razlike narodnosti čuti v teh krajih. Razlogi za pravico so danes domisljivim fašistom razlogi iredentizma. Kako natavno raziranje! Mnogo bolj bi gospodje koristili utrjevanje državne misli med nami, ko bi, mesto da nas dolže namišljene iredente, nam vrnili šole v materinem jeziku, kajti po njih vpije vse naše ljudstvo, ki je silo iredentističnih in vseh podobnih nesmiselnih natolevanj!

Ko govorim že o preiskavi pri «Goriški Straži» omenjam še, da so fašisti pred dnevi povabili urednika lista dr. Besednjaka «na razgovor» o pisavi in smeri «Goriške Straže». Sestanek je bil kaj komičen. Dr. Besednjak je prišel na sestanek goriškega fašistovskega direktorja. Tam ga sprejel tajnik goriške fašistovske organizacije Caprara in mu je dal sledečo izjavo: «Mi fašisti nočemo omejevati svobode tiska in ne maramo delati nasilnosti, kajti doba nasilstev je minila. Opozoriti pa vas moramo, da je pisava vašega lista v zadnjem času silno ostrina in da pikro kritizira vladno in njene ukrepe. Imate prošle roke in početne lahke, kar hočete, toda opominjamo vas, da fašisti ne bodo mogli več dolgo prenašati te pisave. Ako ne odnehate, bomo prisiljeni nastopiti z drugačnimi sredstvi.» Nato se je tajnik goriškega fašija poklonil. Isto je storil tudi urednik dr. Besednjak. Nasprotnika sta si podala roke, se poslovila in razšla.

Vsekar je videti, da je «Straža» fašistom velik tm v peti; da jo pa tudi tako polirane grožnje ne bodo užugale, to si je lahko misliti. Kadar nastopa ljudstvo za svoje pravice, ga sploh ni mogoče užugati ne zlepa, ne s nasiljem. To si nadorniki našega javnega življenja in tiska lahko trdno vtepejo v glavo, da bodo enkrat že prenehali s takimi smešnimi prihtki.

Drugače se pa Slovenci pridno koljemo med sabo. Tržeško ščekovo glasilo «Mali list» brca na vse pretege proti tržaškemu političnemu društvu «Edinost» in očita njegovim voditeljem velike naglavne grehe. Vsega tega seveda ne gre jemati irrgično, kajti vzrok leži v borbi za primat v politiki med Jugoslovani v Julijški Krajini, ki je postala neusmiljeno trda. Struji sta dve, starinska in mladinska. Druga dolži drugo, da ji meče polena pod noge in da jo hoče uničiti. Z ostrimi zobmi grize posebno glasilo ščekove struje «Mali list», ki zasadi svoje zobe sedaj v dr. Willana, zdaj v dr. Slavika. Školo od te medsebojne borbe ima naše ljudstvo, korist pa naši narodni nasprotniki. Ali srboritih zagrizenih kljub temu ne odnehajo. Oni mislijo, da je treba izpeljati boj do konca in da mora ena od obeh struj izginiti. Naj pa pri tem gledajo, da ne bosta legli na koncu v jamo obe!

«Mali list» poroča o nekaj anonimnih pismih, v katerih nastopajo zavrtni pisec proti poslancu Ščeku. Ta pisma objavljajo kot generalno obtožbo proti starejšim slovenskim politikom v Trstu, o katerih meni, da so to početje inspirirali. Seveda gleda tudi iz tega obtoževalnega pisanja čista tendenca, da je treba vse stare pogaziti v prah in dvigniti na prapor onega, ki so zna taktično prebrisano kretati v vseh položajih. Splošna sodba dobrih in iskrenih rodoljubov je, da je že skrajni čas, da se to natočevanje med rodinimi brati neha, ker nam prinaša nezimerno škodo, ki nas upropašča. Mladi ne vedo vsega, čeprav se delajo mogočne v vsevednosti, stari pa tudi niso tako zaniži, kakor jih siljajo njihovi tekmeči, kajti gnilo sadje odpade samo, ne da bi ga kdo stresal z drevesa.

Politični položaj v Bolgariji

Obnova parlamentarnega režima v Bolgariji se ne razvija v najugodnejših znamenjih. Že takoj prve dni zasedanja novega sobranja je prišlo do hudih nasprotij med zastopniki vladnih strank, do nasprotij, katerih posledica bo brzokone izstop širokih socialistov iz vlade. Spor je nastal že o priliki konstituiranja narodnega sobranja, ko je bilo treba voliti predsedstvo. Socialisti so zahtevali, da se predsedstvo izvoli na podlagi sporazuma, toda «demokratski zgovor» je to zahtovo odbil in volitve so izpadle tako, da niti eden član širokih socialistov ni prišel v predsedstvo. To je povzročilo seveda veliko ogročenje v socialističnih vrstah in Sakazov, njih zastopnik v ministrstvu, je na tem, da izstopi iz vlade. S tem bi se razdrla koalicija socialističnih demokratov z meščanskim blokom, koalicija, ki je na vladi od strmoglavjenja Stamboljskega in blok meščanskih strank bi ostal sam na vladi.

Ko so se meščanske stranke fuzionirale v sedanji blok demokratske zveze, so se prav posebno trudile, da pridobe tudi socialiste za skupno listo pri volitvah. Takrat si seveda uspeha še niso bili povsem sigurni in da dosežejo zanesljivo relativno večino, so koncedirali socialistom celo precej najsigurnejših mest na listah, samo da jih pridobe za skupno fronto. Sedaj ko je položaj zanje siguran, se jih že očitno iznebiti, da se ne bi bilo treba ozirati nanje v politični, socialni ali gospodarski politiki.

Socialisti se pripravljajo za novo vlogo v opoziciji s tem, da iščejo stikov s sorodnimi elementi. To so predvsem oni nezadovoljnejši iz radikalne stranke pod vodstvom Kosturkova, ki niso odobravali fuzije z meščanskimi strankami, marveč so zahtevali, da se obdrži radikalno-socialna smer v politiki stranke. Na drugem mestu pa so zemljoradniški Dragljeva, to je ona skupina, ki je bila kot zmerniška nasprotna preradikalni politiki Stamboljskega in ki prihaja sedaj po zlomu ekstremistične zemljoradniške politike vedno bolj do veljave. Ta novi opozicijski blok pa bi bil seveda še mnogo preslab, da bi mogel povzročiti vladi resnejše težave, vsaj v začetku.

Vrh tega ima vlada še eno stranko, ki bi ji mogla služiti kot rezerva v skrajni sili. To je liberalna stranka radostlavcev, katere zastopnik Smilev se je sploščka nahajal v ministrstvu, ki pa se je moral iz njega umakniti baš na zahtevu socialistov. Ti so stali alternativni ultimatum, da gre ali Smilev iz vlade ali pa Sakazov, nakar so se meščanski ministri odločili, da je izguba radostlavcev manjše zlo. Sedaj pa bi mogel izstop Sakazova odpreti liberalom znova vrata v vlado.

Kraljestvo mode

»O-o-o-h-a-h-a-a«

zaheza gospa Mala in stegne svoji ročici izpod pernice preko glave nazaj ter zadene s kazalcem prav nerodno ob posteljno končnico, da se odkrhne rožnat nohtek, oblikovan v gotskem slogu. Gospa Mala nakremži šobico, razprši kolinsko vodo po gubicah batisaste srtačke, pa si osvleži z dišečo tekočino tudi svoja lčeca. — In že rojijo njene misli krog one gospodarice damskega sveta, koja nenadoma pride, vidi in zmaga. — Moda! Ta, v liniji sicer širokopotezna moda, se ne zadovolji letošnjo zimo le s kozuhovinastimi plašči, z žametastimi popoldanskimi oblekami in z arabskimi vezenimi večernimi toaletami, ampak steza svoje krempelčke po vsaki izmed onih tisoč in ena drobnarij, ki jih mora imeti vsaka dama bodisi vsled praktičnosti, koketnosti, rafiniranosti — ali pa v pouk in kratek čas.

Kakšno veselje in prav poseben okus ima gospa Mala za vsako toaletno drobnarijo! In možeka ima dobrega in pametnega, ki rajši kupi ob gotovih prilikah drobnarije, kakor kaj večjega. Ampak žal, dobri možeki se večinoma prav slabo spoznajo pri damskih toaletnih drobnarijah in še slabše pogodijo tihe želje svojih ženic. Umna ženska pa zna svoje skrivne želje glede priličnih darilce vdahniti možku na najdiskretnejši način.

Gospa Mala potegne izpod vevlavlja svoj dnevnik in prične: «Ves vlet temelji na malenkostih in drobnarijah: brez pare, ni dinaria, brez srca ni ljubezni, brez moza ni zakona etc. In brez modernih drobnarij ni moderne dame! Vrvice drobnih ali debelejših biserov krog vratu je neizogibno izpopolnilo večerne toalete. Bože, te male torbice iz svetlega usnja kako so srčkane! Majčkane pa tako, da jedva stisne vanje čipkast roček, ploščato kovinasto dozo za puder in še kakšno najpotrebnejšo drobnarijo. K temu večerni obleki pa rabim malo kuverto iz nožrčev-silve. Pahličke iz nojevih peres zakrilejo pri sprednem zamahu dvoje lic nasenkrat, tako obsežne so. — Očarljivo so uhan! Kot okamenela brezkončne solze v raznih barvah kapljajo na gola ramena.

Drzna, a tem slašja ideja je zlata cigaretna doza. Lahko je tudi iz dragocenega živobarvnega usnja, srebrna — ej ta je že prevskandjanja.

Dežniki se vedno krajšajo. Bati se je, da se sčasoma stisnejo v nič. Potem bomo nosile nepremočljiva odela ali pa ne bo smelo deževati. — Praktične so usnjate rokavice s kozuhovinasto podlogo, a gornji rokavice je zaviljen preko roke, da so vidni le njeni konci prstov. Nadvse fletkane so rokavčičke z vezvenino, usnjato silkarjo, ali z aplikacijami.

Ko bi «on» vedel, kako bi bila jaz vesela ene ali dveh ali treh izmed naštetih ljubkih drobnarij, pa bi mi jih podaril za božič, če ne že jutri.

In gospa Mala je pozabila iz «previdenosti» svoje zapiske na pisalni mizi, ko je odšla po opravih.

Toaletna mizica pri orientalkah

Orientalke ima več časa za negovanje svoje lepote kot njena sestra Evropejka. Med tem ko se pri nas rezultati negovanja vidi na zunan skorjo v vsaki elegantni družbi tega pri Orientalkah ne najdemo, ker grede tam ženske jako redko na ulico in takrat so vedno zastrte s pajčolanom in ne obiskujejo družb, v katerih so možki. Samo v harem so srečajo s svojimi prijateljicami, in se pokažejo tujemu svetu — seveda samo ženskemu — le v javnih kopalnicah. Pri bogatih Orientalkah pa niti tega ni ker imajo v hišah svoje lastne kopalnice. V prvi vrsti uživa torej lepoto pri Orientalki samo njen mož. Kdor pride prvič v Orient, je vzdvočen nad lepoto oči, ki jih vidi le pri Levantinah in krščanskih Orientalkah, ki smejo na ulico. Kakšen pravilčen, vlažen blešk je v njihovih očeh! Toda to navdušenje se takoj poleže, kakor hitro se entuzlast poduč, da napravi ta učinek antimonov prašek, ki si ga Orientalke s palčico ustpljejo pod trepalnice v očesno duplino. Ta prašek napravi oko lepo, bleščeče z vlažnim sijajem. Antimonov prašek je v Orientu doma na vsaki toaletni mizici. Poleg njega leži znano barvilo hena (Lansonia Inermis), ki se pridobiva iz rastline, ki raste v Mali Aziji, Egiptu in Arabiji. Veliko Orientalk si pobarva dlani in členke na rokah in nogah, živodeče. V ta namen napravi testo iz hene, raztopine galuna in citrone in ga polaga po več dni na ude. Barvilo se vpije v kožo in obdrži dolgo svojo barvo kakor pri tetoviranju.

V Perziji je navada, da barvajo blondinke svoje lase s kričnimi, rdečimi barvami. Tudi nohte vidimo pogostokrat v Orientu pobarvane s tem barvilom. Še bolj pogosto kot Evropejke pa uporabljajo Orientalke šminko. V Orientu srečavamo starejše ženske oblike, ki se niti smehljati ne morejo, tako so jim zadelane gube, sploh celo razorano obličje, z emajlno šminko. Izgledajo kot rožnorodeče mrtvaške glave. Kot izborna šminka za temno polt velja rulava umbra, za rožno polt rdeči bolus in za

pravila, poslovilniki, vrste pripadnikov, krog in znaki, referenta br. Marolt in Cobal, ki sta jima pridana član TO. in članica ženske komisije pri TO. Referent je predsednik odseka in sme pritegniti še sodelovalnju tudi člana izven starešinstva in tehničnega odbora.

Sokolstvo

Priprave za sokolski sabor

Rok za vlaganje predlogov, ki naj se rešijo na sokolskem saboru, je potekel s 1. decembrom t. l. Gradivo, ki ga bo treba predelati na saboru, je ogromno, za kaj treba bo revidirati vse dosedanje sklepe sabora, kakor tudi sklepe glavnih skupščin in odborovih sej. Da bo to izvedljivo in da bodo imeli referenti in zborovalci jasen pregled o vsem materialu, ga je treba sistematično urediti in zbrati ter do podrobnosti pripraviti, obenem pa članstvo že prej o vsem informirati, o čemer se bo razpravljalo in sklepalo, da pridejo zborovalci na sabor pripravljeni.

Že iz tega vzroka je umešeno, da se vršijo priprave za sabor javno in s sodelovanjem vsega članstva, ker je tako bo mogoče gotova načela in vprašanja po temeljnih diskusijah in razmotritvenjih veestransko obdelati in razlatiati že prej, predno pridejo pred sabor.

V glavnem se deli vsa stvarna, ki se bo obravnavala na saboru, na dva dela, in sicer a) vprašanje načelne (idejne) narave in b) vprašanja tehnične narave. Pri starešinstvu JSS, so se že omovali odseki, ki imajo nalogo zbirati in sestaviti material in ga pripraviti za sabor. Tudi referenti za posamezna vprašanja so že določeni.

Vprašanja načelne narave so razdeljena sledeče in so jim določeni ti-le referenti: Sokolska ideja kot temelj sokolski organizaciji in sredstva za dosego smotra, referent br. Gangl.

Razmerje Sokolstva napram narodu in državi, referent br. dr. Ravnhar.

Sokolstvo in šola, referent br. Bajželj. Sokolstvo in vojaštvo, referent br. Ambrožič.

Razmerje Sokolstva napram drugim organizacijam, napram politiki, veram in cerkvam, referenta br. Gangl in doktor Fuz.

Vsa ta vprašanja in eventualno druga njim sorodna se bodo obravnavala na saboru v osekkih. Referenti pa morajo svoje elaborate predložiti že prej starešinstvu.

Vprašanja tehnične narave: sedež Saveza, organizacija Saveza, župe društva,

druge lepotične namene debelo zrniti šiški digovi listi. Srednjababilonske Samarbedulnke si barvajo z modro barvo roke, noge in obraz; druge pa tetovirajo svoje telo s prostagimisti črtami ali pa nosijo brazgotine. V Perziji se tetovirajo žene po hradu, vratu, prsih in trebuhu.

Vseh mazil in kozmetičnih posebnosti Orienta ni mogoče navesti. Iz Perzije prihajajo rože in njih ekstrakti, rožna voda in olje, ki Arabcev pa raznovrstne dišave. Elegantna in okusna Turkičnja se poslužuje v prvi vrsti zelo drago esence širas-rože, pravega rožnega olja kot parfuma in muškata za parfimiranje las ter ambre. Najpobojnejša mamedanka je s parfumom najzapravljivejša, ker so ravna po izreku Mohameda, ki je nekoč rekel, da so mu od vseh stvari na svetu najlubše molitve, ženske in dišave. Kaj pa zobje? Zobjna krtačice Orient ne pozna. Zobe si smazijo Orientalke s sokom korenin raznih južnih dreves. Pri Levantinah je navada, da neprenehoma žvečijo smolomastiks, da si ohranijo kot sneg bele zobe. Ker ljubijo Orientalke sladkarije in jih uživajo skoro ves dan, si pokvarijo kaj hitro svoje zobe. Razmeroma še pri mladih ženah vidimo umetno zobovje, pri revnejših pa srečamo že brezobne čeljusti. Nekaj, kar je Mohamed dovolil ženam, so šopi las na čelu, majhni lepotni oblizi na licu, rdeča in bela šminka, antimonov prašek, barvilo za obrvi in heno. Kakor vidimo, dovoljuje lepi ženi resnični pravi pretek vse in če tega ne stori, ni pravi pretek za žene.

Finančna in gospodarska vprašanja, referenti br. Dev, Kajželj, Turk.

V odsek za kataster in zavarovanje ter v gospodarski in finančni odsek pokliče referent tozadnevne strokovnjake.

Tehnični, prosvetni in zdravniški organi v Sokolstvu, vzgoja prednjaštva, zlet, tekmovalne telovadbe, referent dr. Ambrožič sporazumno s prosvetnim in zdravniškim odsekom ter s Saveznim TO.

Sokolski tisk, referent br. Ambrožič, pridelani pa je član TO, članica ženske komisije, član sokolske Matice, član prosvetnega odseka in član zdravniškega odseka.

Propaganda, referent br. dr. Fuz, prvi deljen mu je član TO.

Vse sklepe, ki se obravnavajo v osekkih, predloži referent plenumu, to je saveznemu starešinstvu in, če so tehnične narave, tudi saveznemu TO. Šele ako jih tudi ta dva odobrita, so sklepi veljavni ter se objavijo, tako da so tudi župe in društva o tem poučene in kot taki pridejo potem pred saborno zborovanje.

Seje starešinstva JSS, za saborne zadeve se vršijo posebej, in sicer spočetka pri potrebi, pozneje pa vsak teden enkrat.

Gorenji načrt za saborno priprave je temeljito in premišljeno sestavljen, dele pod tem načelo bo pregledno in se ni baš nesoglasju v posameznih vprašanjih. Vesemu članstvu bo dana prilika, da sodelujejo, ker se bodo referati in sdipti že prej objavljali potom Sokolskega Glasnika. Zeleti je, da se članstvo tudi zanima za to in da polom stvarnih in premišljenih razprav v listih sodeluje pri sestavi gradivu za sabor.

Proslava ujedinjenja in kraljevega rojstnega dne pri Sokolskem društvu L v

Bernard in Jitka

Bernard in Jitka (Juta), glavni osebi Risto Savinove nove opere, sta z zgodovinskega stališča vrlo zanimiva.

Naši stari Valvasor imenuje Bernarda iz posebnega spoštovanja «nadvojvoda» ter ga silka kot izredno duhovitega diplomata in genialnega vojskovodja. Janko Kernik pa ga v svoji Zgodovini avstrijsko-ogrskih monarhije (Matica Slovenska, 1877) omenja takole:

«Med korotanskimi vojvodami iz rovine Sponheimske se je posebno odlikoval Bernard (1201 — 1256), ki se je kakor tudi nasledniki njegovi «gospoda na Kranjskem» imenovali. Bil je mož vedno »židane volje»; od njega se je marsikatera kratkočasna pripovedka dolgo časa ohranila med ljudstvom. Da je bil s Judito, hčerjo svojega vrstnika Pfmelisja Otakarja I. poročen, to je bilo pozneje za Koroško velike važnosti. Škoda, da Kernik ni navedel vsaj nekaj kratkočasnih pripovedk o Bernardu. A že dejstvo, da imenuje Bernarda «moža vedno židane volje», označuje prav izvrstno našega opernega junaka. Morda se najde nov libretist, ki zajame Bernarda predvsem tudi s te strani «židane volje».

Edm. Aelscher piše v «Oesterr. ung. Monarchie» (Kärnten u. Krain):

«Najslajnejši čas sponheimske periode je čas vojvodstva Bernarda. Odlikoval se je z modrostjo, izobrazbo in poslovno spretnostjo pred mnogimi stanovskimi tovariši, bil je po daljših potovanjih poučen o razmerah v tujih državah in

narodih, izurjen v dvornih šegah in diplomatskih umetnostih; poln hohentstaufovskega duha, je bil poklican, da je čestovito vpiljal na notranjo in zunanjo politiko nemške države ter je zlasti v njenem razmerju do papeštva metal na tehtnico svoje odločilne besede. Ker je bil gospod, ki je ljubil sijaj in blešk, je razvijal na vseh gradovih, kjer je stoloval, viteški blisč... Pesniki in pevcu so bili Bernardu dobrodošeli gostje. Walter von der Vogelweide je prebival pri njem na gradu pri St. Vidu (ob Gilni) in je navdušen slavil njegovo gostoljubje. Z v njemu se je vojvoda sam udeleževal viteških iger. Pri vseh teh nagajenjih pa Bernard ni zanemarjal dolžnosti svojega dostojanstva...»

Dimitz pripoveduje o Bernardu (4. knjiga, 2. pogl.), da je bil prijatelj cerkve in je podpiral cerkvene vede, da so L. 1233 pod Bernardom prišli prvi frančiškani v Ljubljano, da je Bernard čisto stoloval v Ljubljani in tu prirjel turnirje. Po Valvasoru (XIV., str. 295) pa naglašja tudi Dimitz, da je Bernard ustanovil L. 1234 samostan cistercijancev v Kostanjevici ter je prav onci z ženo Juto l. 1257 našel svoj večni pokoj.

Dr. Jostp Gruden pripoveduje v «Zgodovini slovenskega naroda» (II. del, Pozni srednji vek, 2. pogl.) prav mnogo zanimivega o vojvodi Bernardu Koroškem. V mladosti, pravi dr. Gruden, je Bernard mnogo potoval in si pridobil bogato znanje in izredno izobrazbo. Ker mu je starejši brat, vojvoda Ulrik II. zbolel za gobavo boleznijo (lepro), ki jo je bil L. 1198 nalezal v križarski vojski.

Je dospel Bernard nepričakovano mlad do vlade. Mudil se je ravno v Strasbourgu kot potujoč vitez, ko so ga našli poslanci s Koroškega. Bernard se je takoj odpravil domov, kjer ga je plemstvo v gradu Sokolovo (Himmelberg) sprejelo z veliko radostjo. Po starodavnem občaju je bil umeščen na Knežjem kamenu in je tako kot slovenski knez nastopil vlado v deželi.

Ceprav se je bila Koroška že precej pomemljila, je veljal koroški vojvoda pred javnostjo za slovenskega kneza. Zato je prisegel slovenski, bil s slovenskim obredom umeščen in je spremljalje ljudstvo prepevalo slovenske pesmi. Tak slovenski obred L. 1286. opisuje ob umeščenju vojvode Majnarda opat Ivan iz Vetrinja, in še Silvij Piccolomini, kasnejši papež Pij II. (1458) poroča, da je koroški vojvoda vpricho cesarja razsoljal preporne lovske zadeve «le v slovensčini».

Tako torej ne dvomimo, da je bil obred tudi ob umeščenju vojvode Bernarda še docela slovenski.

Več kakor Aelscher ve povedati dr. Gruden o Bernardovih zvezah s pesniki in pevcu. Na svojih potovanjih je bil Bernard spoznal pesništvo in pesnike ter jih je vabil na svoj šentvitski dvor. Razen že omenjenega Walterja je imel v gostih čisto še pevce Cahaja s Sokolovega, Konrada Žvoneškega in kranjskega Leopolda Ostrovharja, a tudi štajerski vitez-pevec Ulrik z Lichtenštajna ga je L. 1227 posotil kot «Venera». Bernard ga je s spremstvom čakal pri Vratih (Törl). Ondi se je zbralo nad 100

vitezov. Ulrik sam je popisal svoje potovanje iz Benetk preko Koroške domov in omenja, da ga je Bernardova slajna družba pozdravila: «Buge was primi grolva Venus (= Bog vas spremlj, kraljeva Venus)!»

Nato so se vršile viteške igre. Ker je Ulrik razdelil 13 prstanov, se je pač z njim borilo 15 viteзов. Turnirji so se vršili menda že v Vratih, nato v Beljaku in v Šentvidu. Tu sta se zgrabila tudi Bernard in Ulrik.

Pesnik Cahaj s Sokolovega se je postavil Ulriku na konju v meniški obleki. Ulrik se je branil borbe z menihom. Končno pa so vitezi le pregovorili Ulrika, ki je Cahaja pahnil s sedla v prah. (Glej ... *)

A kako se je Bernard oženil? Dimitz pripoveduje:

«L. 1202. je sledil vojvodi Ulriku brat Bernard, ki je snubil Juto, hčer češkega kralja Otakarja I. Kot zmogovalec na turnirju je prejel iz njenih rok častno nagrado in je pri tem pategnil prstan s prsta. Nato je prošil za njeno roko, ki mu jo je kralj rad dovolil in ga obdaril z bogatim posestvom na Moravskem.»

Dr. Jos. Gruden pa poroča:

«Soprogu si je polskal na Češkem, na dvoru... Koroški zgodopisec, opat Ivan iz Vetrinja pripoveduje o tej snubitvi mično zgodbico. — Kraljčnja Juta je imela navado, ob gotovih dneih zbrati na dvoru talce vsakega stanu in jim streči, donašajoč jim vode za umivanje

* Glej Ivana Laha korotanski romanček «Angelin Hidar»!

in mnogovrstnih jedi. Ko je Bernard prišel v Prago in zvedel o tej navadi, se je neopazno pridružil revnim gostom kraljčnin. A ko je tudi njemu stregla, ji je naenkrat pategnil dragocen prstan z roke in si ga sam nataknil v znamenje zaroke. Spremistvo kraljčino je bilo razburjeno in je hotelo drznega tulca prijeti. Toda ko se je dal spoznati in prošil Juto za njeno roko, mu je rada privolila. Tudi kralju Otakarju je bil viteški vojvoda všeč; sprejel ga je za zeta in mu podaril bogato posestvo na Moravskem...»

Tako torej govori samo nekaj zgodovinskih črtic...

Zdaj pa si lahko predstavljamo povz, dosti boljši, živahnejši, zanimivejši in predvsem verjetnejši libretto za prekrasno R. Savinovo opero!

Bernard, slajen vitez-zmogovalec vedno židane volje, tovariš in prijatelj pesnikov in pevcov, po praškem turnirju obdarovan po kraljčini Jitki (Bohuslavi, nem. Juti), nato preobleden v dvorani sredi potujočih vitezov, pesnikov in pevcov kot galanten ropar prstana, snubač pri kralju, končno umeščen na Gosposvetskem polju z žensko vred vpricho Ulrika in šaljivca Cahaja!

Kajpada si mislim, da je imel Bernard s seboj na Češkem vrlo pevke in pleske tovariše ter četo slovenskih vojščakov. In ti so pell slovenski ter pokazali češkimi muzikantom, da je naša pesem najkrasnejša in humor slovenskih pesnikov zmogovit...

Libretto bi bilo to, ki bi imel dosti srca in duha...

Ljubljani. Naraščaj in deca Sokolskega društva I. v Ljubljani sta praznovala državno ujedinenje v ponedeljek 17. t. m. popoldne zajedno s praznovanjem kraljevega rojstnega dne. Privreditev je bila skromna, kakor je v majhnih prostorih, ki jih ima društvo na razpolago, mogoča, a zato prav prirsčna. Društveno sobo je napolnila deca in deloma tudi naraščaj ter starši in prijatelji sokolske mladine. Priznanje je otvoril naraščajnik z lepim nagovorom, v katerem je tolnačil pomen ujedinenja in kraljevega rojstnega dne. Koncem govora se je na majhnem improviziranem odru prikazala alegorija mladine, ki je pozdravljala kraljevi kip in zapela državno himno. Vrstile so se doklamacije in glasbene točke na klavirju in violini. Prirsčana je bila slika, pri kateri je naraščajnik v vezani besedi prednašala zgodovino jugoslovenskega naroda, deca pa je mlademu kraljeviču poklonila razne darove, med drugimi sta bila tudi Korosica in Primorka, ki sta podarili kraljeviču bisere, to je solze neodrejenih bratov. Ob sklepu je nagovoril starše predsednik mladinskega prosvetnega odseka br. Trajer in jih opozarjal, da naj pošljijo svojo mladino v sokolsko telovadnico, kjer se mladina vzgaja ne samo v telesnih vajah, ampak tudi narodnem in državnem duhu, kakor je dokazala z današnjo priveditvijo.

Zberil III. Tako je naslov drobni brošurci, ki jo je izdala agilna sokolska žu-

pa v Mariboru kot kolektarček za leto 1924., namenjen sokolskemu naraščaju. Poleg kolektarskega dela je v knjižici 10 kratkih člankov — primernega čtiva za sokolski naraščaj. V obliki kratkih povesti in razgovorov je obdelana tvarina o koristi telovadbe, kaj je Sokol, čemu telovadimo, zakaj smo Sokolici in o primer- nini vajah. To so kratki spiski vzgojne vrednosti. Na uvodnem mestu je pozdrav kraljeviču Petru, med članki pa pesem br. Gangla o sokolski zavesti. Jako lep je članek ob petletnici osvobodjenja, v katerem pozivlja k vztrajnemu vežbanju in izpolnjevanju sokolskih dolžnosti. Ob sklepu brošurice je nekrolog po starosti mariborskega Sokola br. dr. Vladimirja Sernecu, ki je preminul letos v septembru ter kratek životojpa o br. Ganglu (s sliko) za njegovo 50letnico.

Mariborska župa je zdaj izdala že tretjič droben kolektarček za naraščaj in bo najbrže to navado obdržala v prihodnje, kar je hvalevredno, ker je ravno sokolski tisk najboljši propagandno in vzgojno sredstvo. Zbor toplo priporočamo naši sokolski mladini.

Sokolske društva v Zagorju ob Savi ponovi 23. t. m. ob 16. pod imenom «Savezni dan» telovadno akademijo z nekaterimi spremembami. Ker je čisti dobitek namenjen Savezu, pozivljamo vse članstvo in prijateljstvo Sokolstva, da se priveditve polnoštevilno udeležijo. — Prednjaški zbor.

zastuge, ki so poudarjajo posebno sedaj ob njegovi toliko oplakovani smrti.

× Poljubi v metrih. Nekil brezposelni novinar v Ameriki je prišel na originalno misel, kako zaslužiti lep honorar. Izračunal je dolžino poljuba v najrazličnejših prilikah. Evo njegovih podatkov: ukraden poljub je dolg en filmski meter, drugi pet metrov, poljub po enem letu zakona znaša osem metrov, poljub po petih letih zakona dva metra. Kako dolg je poljub po 20 letih zakonskega življenja, je odvisno od okolnosti, v katerih sta prebila zakonca dotedanje skupno življenje. Poljub z dekletom, ki ga vroče ljubiš, je dolg en decimeter, poljub na odru v gledališču dvajset metrov, poljub teti, od katere bi radi podedovali premoženje, sedem metrov. Materin poljub otroka je neskončen. Kadar se kapricira žena, da poljubi moža, je poljub dolg poldrugi meter, kadar žena moža kontrolira, kod je hodil, je poljub tako dolg, da se iz njega dahne tuj parfum. Ta poljub je navadno pogubonosni in se ga morajo možje čuvati.

× Boljševiška moda. Navadno se misli, da boljševiki ne poznajo mode in da jo zatirajo, ker spada moda med »buržujske« potrebščine, katerim odrekajo proletarji pravico do eksistence. Vendar temu ni tako. Moda se v boljševiški Rusiji razvija prav tako uspešno kakor v Parizu in drugod. Da, pripoveduje se celo, da je boljševiška moda prav posebna novodobna iznajdba. V Rusiji namreč ni blaga za izdelovanje oblek in kostumov kakor v drugih evropskih državah. Ruske krojačice so v veliki zadregi, kaj in kako naj krojijo, ko nimajo potrebnega materiala. In prometne tice so prišle na zelo originalno idejo: na idejo obleke iz vrečevine in iz ostankov starij krp. V Moskvi in po drugih mestih vidiš pogostoma toalete iz vrečevine, ki nosijo pisane priske iz starega sukna. Pravijo, da te obleke izgledajo prav okusno in da napravljajo vtis prave elegancije. V Moskvi so celi krojaški ateljeji, ki se bavijo samo z izdelovanjem takih oblek, kakršnih ne bi prej nihče oblekel in ki veljajo danes za vzor elegancije in okusa. Voljna pač navadi ljudi na vse.

× Šest let za vtihotapljanje alkoholnih pijač. V Newyorku so obsodili družbo enajstih tihotapev, ki so dobivali v Zedinjene države s pomočjo ponarejenih izkazov alkoholne pijače. Vodja je bil neki E. Kessler, ki je bil obsodjen na 6 let ječe in 2000 dolarjev globe. Pri njem so našli 4900 zabojčkov whiskeyja in 1297 zabojčkov šampanjca.

× Noben poslanec ali senator brez 3 otrok. Francoski senator Massabnan je predlagal v senatu zakon, da bi smeli v bodoče opravljati javne funkcije le občani, ki imajo vsaj tri lastne ali adoptirane otroke. Po tem zakonu bi gosposode Polncaire, Briand, Viviani, Barthou ne mogli biti več ne samo senatorji, ampak niti člani občinskega sveta v zadnji francoski vasi. Pri čitanju tega predloga je zaklical senator Labrousse: «Malto presenečeni smo. Prosim, da se izrazimo o tem predlogu, ko bomo imeli čas, imeti vsaj tri otroke.» Nekil drugi senator je zopet vzkliknil, da bi morali katoliški duhovniki odložiti vse javne funkcije.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (19. t. m.) ni poslovala zaradi pravoslavnega praznika Sv. Nikole. Dunajski svinjski sejem (18. t. m.) Dogn 4581 komadov; od tega 2537 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: debele 24 — 27,5, mesnate 24 — 28,5. Cene so oslabele za 1000 — 1500 aK pri kg.

— Iz Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo. Včeraj popoldne sta imela sejo obrtni in trgovski odsek, popoldan pa je zboroval industrijski odsek in nato združeni odseki. V obrtnem odseku se je razpravljalo obširno o reorganizaciji urada za pospeševanje obrti v Ljubljani ter o raznih obrtnopravnih vprašanjih. V trgovskem odseku so pretrgali razne obrtno-pravne stvari, potem pa se je govorilo obširno o vprašanju, ali bi kazalo zavzeti se za zvišanje zakonitih zamudnih obresti. Industrijski odsek je razpravljal vprašanje, pod kakšnimi pogoji je dovolj vstopanja inozemskim delojemalcem ter o navedenem rudarskega zakona. Vprašanje, kako enotno urediti praznovanje cerkvenih in državnih praznikov, je bilo predmet razprave v vseh treh odsekih. V trgovskem odseku se je govorilo o nevdarjenih razmerah, ki so nastale pri sprožitvijski preskrbovalnici južne železnice v Ljubljani, kjer se blago prodaja vseepplošno na škodo trgovstva ob zapostavljenju železničarjev samih. V seji združenih odsekov se je vršila podrobna razprava o proračunu za leto 1924., nadalje se je sklepalo o podelitvi ustanov onemoglih obrtnikom in trgovcem ter njih vdomam, o podelitvi ustanov sluhateljem trgovske akademije in tehniške srednje šole v Ljubljani. Oglašenihi je bilo ob zboru- ninih članov več važnih aktualnih predlogov za zbornično plenarno sejo, ki se vrši v četrtek dopoldne 20. decembra.

— Vprašanje trgovinske pogodbe z Rumunijo. Iz Beograda poročajo, da je rumunska vlada zopet sprožila vprašanje zaključitve trgovinske pogodbe z našo državo. Pogajanja se bodo zopet uveljavila, Lani so se takšna pogajanja prekinila, ker rumunska vlada ni hotela priznati klavzule najvišje pogodnosti.

— Nezaposlenost v naši državi je v zadnjem času vedno večja. Največ nezaposlenih je v kovinski in lesni stroki. Nezaposlenost povzroča v najvažji meri denarna kriza, odnosno omejevanje obratov zaradi denarne krize. Velika nezaposlenost grozi tudi Sloveniji. Eden znakov kritičnega gospodarskega položaja v Sloveniji, povzročena po denarni krizi, je izvoz iz Slovenije, ki je silno opešal.

— Podatki o naših jevenskih posevkih. Iz Beograda poročajo: Po podatkih, doslej zbranih v ministertvu za poljedelstvo in vode, je od celokupne površine posejano: v Sloveniji toliko kakor lani, v Bački 10 odst. več, v Hrvaški 25 odstotkov več, v Dalmaciji kakor lanske leto, v Crni gori za 10 odst. več, v Bosni za 20 odst. več in v Srbiji za 7,5 odstotkov več nego lani.

— Dobava. Pri upravi drž. monopolov v Beogradu je dne 4. januarja ofertalna licitacija za dobavo cigaretnega papirja in dne 5. januarja za dobavo večje količine kartona. — Pri oddeljenju za mornarico v Zemunu je dne 3. januarja ofertalna licitacija za dobavo 1000 ton olja za kurjavo. — Pri intendanturi Dravske div. obl. v Ljubljani in komandah mesta v Slovenski Bistrici ter Dravogradu bodo dne 20. decembra, pri komandah vojnega okruha v Celju in v Mariboru ter komandah mesta v Ptujju pa 22. decembra ofertalne licitacije za dobavo mesa za garnizije Ljubljana, Slovenska Bistrica, Dravograd, Celje, Maribor in Ptuj. — Natatnejše informacije se dobe v ljubljanski Trgovski in obrtniški zbornici.

— Nazadovanje poljske marke. Iz Varšave poročajo: Na tukajšnji borzi vlada že dalje časa hausse deviz. Izvenborzni tečaj dolarja notira še mnogo višje nego burzni. Zato se domneva, da se bo stabiljenje poljske marke še nadaljevalo. Čvrsta tendenca vlada tudi na efektivnem tržišču.

Iz življenja in sveta

Zagrebska senzacija

Kaj skriva Paskijević?

Zagrebski senzacionalni proces se nadaljuje brez nade na skorajšnju jasnost, ki je potrebna, da se dejanje presodi strogo stvarno, kakor to zahteva sodna pravica. Paskijević se je zadnje dni vidno odpobil in zdaj nastopa izpet čilo in postaja drzeč. Njegovi činilni izbruhi gredo tako daleč, da mu je na torkovi obravnavi predsednik moral podeliti ukor.

Ker so Paskijevičeve izjave, kako je umoril Kanajeta, nejasne, se trudi Paskijevičev zagovornik dr. Stožir, da bi svojega klienta po možnosti razbremeni. Zato dokazuje, da je nemogoče, da bi bil Paskijević sam ubil Jelčića in Kanajeta, kajti dočim so obtoženčeve izjave o zločinu nad Jelčićem jasne kakor umita šipa, je slika o umoru Kanajeta meglena in zastrta. Dr. Stožir si prizadeva razbremeniti Paskijeviča. Nje mu in celemu senatu pa ugovarja obtoženec trdeč, da je obojico umoril sam in da mu pri tem ni pomagal nihče.

Zagovorniku to ni všeč. On še vedno hoče dokazati, da je Paskijevič žrtev svoje lažljivosti in da noče izdati resnice iz neke gotove principijelnosti, ki ga drži v mrežah laži. To začne napovedati presedati tudi samemu obtožencu, ki prekine advokata z besedami: «Prosim vas, g. doktor, pustite me pri miru vsaj vi, ki ste moj zagovornik!» Dr. Stožir odvrne: «Že prav, ampak jaz moram doznati resnico!» Paskijevič se nejevoljno otrse: «Pustite me v miru!» Nato pravi, da vztraja pri zadnji izpovedbi, da je oba umora izvršil sam, da pa ga je k temu napeljal Thierry.

Dr. Vidrić: «Prej ste sami obrazložili, da vpliva na vas humano postopanje dobro. Čemu počenjate sedaj nov zločin in obrekujete nedolžnega človeka?»

Paskijevič: «Ta kleveta me nič ne bofi. Thierry je intelektualni začetnik tega zločina!»

Dr. Vidrić: «Thierry je nedolžen na umoru!»

Paskijevič: «Pustimo to! On me je nagovoril, kar je isto!»

Dr. Vidrić: «Dogovorila sta se s Thierryjem samo glede ropa, umor pa ste izvršili sami!»

Dr. Farkaš, branitelj Thierryjev, se obrne k Paskijeviču in ga vpraša: «Ali ne bi hoteli predočiti resničnega dogodka, ko se z vami postopa tako obzirno? Ali vas to postopanje res ne bo pripravilo do resnice?»

Paskijevič: «Nimam priznati ničesar več in ostajem pri zadnji izpovedbi. In sploh, če nimate drugih sredstev, da izsilite iz mene izpoved, ne poslušajte se niti teh! Podlo je od vas, da izprašujete mlade ljudi v poboljševalnici, kaj govorim z njimi!»

Dr. Farkaš protestira proti takim izjavam od strani obtoženca in poziva predsednika senata, naj Paskijeviča disciplinira. Predsednik razprave podeli Paskijeviču ukor, in s tem je — vse pri kraju.

Dr. Stožir vpraša obtoženca, odkod ima sredstva, da se v zaporu brije, kadji itd. Vpraša ga, če ga kdo ne podkuplja?

Paskijevič: «Za denar ne izpovedujem drugače!»

Zasišijo se nato nadaljne pričbe: policijski komisar Hanuš, učiteljica Vuletić, trgovec Vladimir Novak, šolski sluga Branko Vrbanić in profesor Slavko Dragič. Učiteljica Vuletić in prof. Dragič sta izpovedala, da je bil Thierry v onem času, o katerem zatrjuje Paskijevič, da sta bila skupaj, pri njihju dveh na pouku. Bolj zanimiv pa je potek zasliševanja Branka Vrbanića, pomožnega sluga na gimnaziji, od katerega je Paskijevič zahteval formulac za ponareditev zrelostnega sprčevala in katerega je v to svrhu podkupil s 1500 Din. Vrbanića je policija pred par dnevi zaprla radi vlačugarstva po Zagrebu. Priča se izgovarja, da pravzaprav nič ne

ve. Na vsa vprašanja odgovarja, da ve vse Paskijevič sam in da je on v vseh ozirih neveden. Njegovi odgovori so pravcato ogledalo potepina, ki krade življenju čas, ljudem pa čast in poštenje.

Razprava, ki postaja po svojih rezultatih že dolgočasna, se bo nadaljevala zopet v četrtek. S tem je dana Paskijeviču prilika, da se odpolje. Mogoče pa je, da baš te prepogoste pavze vplivajo na obtoženca, da zadržuje resnico.

Smrt ameriškega detektiva

Conan Doyle, Nic Carter in William Pinkerton so najslavnjša detektivska imena, ki jih je imel svet na jeziku zadnja desetletja. O tej trojici se je širila slava kakor ogenj v slamnati strehi. Nastala je cela literatura, ki popisuje njihova junaška detektivska dejanja, v katerih nastopa proti zagonetnim zločincem en sam človek — izurjen detektiv.

Zdaj je en list glasovite tropesne deteljice zvenel in odpadel. V Newyorku je umrl William Pinkerton, najgenijalnejši detektiv, ki se je rodil na ameriških tleh v zadnjih decenijih. Njegovo življenje je bilo niz bogatih pustolovsko drznih dogodivščin, katere so spretni pisateljski dnevničarji porabili za sižije svojih brošur, s katerimi so služili bogate denarje.

Pinkerton je začel svojo detektivsko kariero čisto po zgledih ameriškega selfmademenatva. Bil je trgovski pomočnik, a je kmalu spoznal, da mu za trgovino manjka prave nadarjenosti. Stopil je torej v službo pri nekem newyorškem detektivu. Ta je kmalu spoznal njegov fin nos, ki je izvohal vsake, še tako zamotane slede. Po par letih izredno uspešnega udejstvovanja v detektivstvu je našel Pinkerton bogatega mecena, ki ga je postavil na lastne noge. Ponudil mu je večjo vsoto denarja z nasvetom, naj osnuje lasten detektivski urad. Pinkerton je na predlog pristal. Kmalu je imel okoli sebe celo vrsto najboljših detektivskih talentov, katerim so poklonile svoje zaupanje vse velike ameriške banke in prvovrstna podjetja ter bogataši. Stevilo Pinkertonovih sotrudnikov je v kratkem času naraslo na 3000. Pinkerton sam je bil svojim uslužbencem pravecni vzor energije in neumornega dela. Vse se ga je balo, ker je znal vsake nepravilnosti priti na sled.

Svetovno slaven je postal Pinkerton v osemdesetih letih, ko je odkril skrivnostno ponarejevalnico denarja. Poglavarji falsifikatorjev bankovcev so namreč ukradli več plošč za tiskanje papirnatega denarja iz zakladnice Angleške banke v Londonu. Drzna tatvina ni hotela priti na dan. Vsi so mislili, da se tatovi skrivajo v Newyorku. Londonska policija je bila mobilizirana in je iskala storilce neutrudno, toda brezuspešno. Tedaj je stopil na plan Pinkerton. Odpeljal se je na Angleško, prišel v London, in kmalu je aretiral tatove, ki so se skrivali v neki mračni londonski krojačnici.

Od tedaj je poskočil Pinkertonov ugled v inozemstvu nenavadno visoko. Klicali so ga povsod tja, kjer je bilo treba rešiti zamotane zločinske stene. Mož se je obnašal prvovrstno in ni odrekel niti enkrat.

Pinkerton je imel največje veselje, kadar je mogel zločince ne samo izslediti, ampak jih tudi spreobrniti. In to se mu je posrečilo več nego enkrat. Mnogo tatov in banditov se je pod vplivom velikega detektiva vrnilo na prava pota in so še danes dostojni ljudje, katerim ne more nihče očitati nekorektnosti. Tako je Pinkerton rešil svojo nalogo v prid celemu človeštvu, kateremu je pomagal zločinstva zatirati ne le z ječo, temveč še bolj z vzgojo. S tem si je pridobil neverljive

Gospodarstvo

Usnjarski in čevljarški industriji v Beogradu

V dneh 13. in 14. t. m. so v Beogradu, kakor smo že kratko poročali, zborovali predstavniki usnjarske in čevljarške industrije iz vse kraljevine. To zborovanje je vzbudilo v Beogradu dokaj pozornosti in so beograjski dnevniški živahno in simpatično komentirali zaključke konference kakor tudi sprejem deputacije in čevljarjev pri predstavnih centralne vlade. Tudi naši dnevniki so že na kratko poročali o poteku te akcije.

Po inicijativi ljubljanske sekcije velike usnjarske industrije in sporazumu s Savezom industrijalca v Zagrebu so se zbrali usnjarski in čevljarški industriji v centralni industrijskih korporaciji v Beogradu pod predsedstvom g. Jeana B. Pollaka. Zlasti velika je bila udeležba iz Srbije. Iz Slovenije so bile navzoče trdve: Carol Pollak (Ljubljana), zastopana po Jean B. Pollaku in dr. Meglerju, Fran Woschnagg in sinovi (Šoštanj) po Fran Woschnaggu, Petovila d. d. (Ptuj) po doktor Fervevcu. Ministertvo trgovine in industrije sta zastopala načelnika ministertva gg. dr. M. Todorovič in Milivoje Savlić. Ustanovila se je centralna sekcija usnjarjev in čevljarjev za vso kraljevino, ki se udruži v Centralni industrijskih korporaciji.

Obravnavala so se najprej vprašanja glede trgovinske pogodbe z Avstrijo ter uvozna in izvozna carinska tarifa. V vseh točkah se je končno dosegla soglasnost, ki je tem tehnejša, ker so se kompromisnim potom spravile v sklad zahteve usnjarjev po eni in čevljarjev po drugi strani, s čimer je dana garancija za objektivnost in pravilnost skupnih predlogov. Posebno pozornost zaslužijo stvarne zahteve za izboljšanje postojanja pri izkoževanju surovih kož. Topozadni zaključki se naj po podrobnih predlogih uveljavijo v vsej kraljevini.

Udruženi usnjari in čevljarji so se podeli dne 13. t. m. k ministru trgovine in industrije g. Kojiću, ki je temeljito razpravljal predloge centralne sekcije. Zogativjal je deputaciji svojo smotreno podporo. Pod vodstvom g. Jeana B. Pollaka se je vsa delegacija zglasila pri ministru financ g. dr. Stojadinoviću. Stvarni argumenti govornikov so tudi tukaj dosegli priznanje in razumevanje. Dne 14. t. m. je sprejel delegacijo industrijevceh strank ministriki predsednik g. Pašić. Kot vodja delegacije je predstavil njene blane g. J. B. Pollak, ki je poudarjal solidarnost za-

stopnikov 2 važnih industrijskih panog, si sta združeni v eno skupno centralno sekcijo. G. Pašić je z zanimanjem in odobravanjem sledil izvajanjem g. Pollaka in je iskreno pozdravil vse navzoče industrijce. Zlasti je izrazil svoje veselje, da so se zedinili na skupno delo predstavnikov domače industrije iz vseh delov kraljevine.

Delegacija je imela utia, da so bila njena prizadevanja uspešna in da je storila koristno delo za stabiliziranje naše trgovinske politike in za napredek domačega gospodarstva.

Izvoz lesa

Po uradnih podatkih je znašal celokupni izvoz lesa iz naše države v prvih devetih mesecih t. l. 904,631.668 kg v vrednosti 1,058,107.818 Din. Od tega odpade na drva za kurjavo 252,882.323 kg v vrednosti 110,972.849 Din in na stavbeni les 651,749.345 kg v vrednosti vsote 947,184.964 Din.

Po vrednosti izvoza so bile odjemalke našega lesa nastopne države: Italija 349,669.188 Din, Francija 32,245.889 Din, Madžarska 28,974.004 Din, Avstrija 25,851.167 Din, Nemčija 22,194.280 Din, Grčija 11,840.635 Din, Švica 8,123.404 dinarjev, Egipt 6,860.600 dinarjev, Tunis 6,015.336 Din, Anglija 5,909.367 Din, Belgija 3,738.949 Din, Istra 3,506.094 Din, Reka 2,687.179 Din, Alžir 2,542.886 Din, Španja 1,976.800 Din, Češkoslovaška 1,784.372 Din, Albanija 1,161.237 Din, Bolandska 973.116 Din. Manjše količine so se izvozile nadalje v Argentino, Sirijo, Zedinjene države, Tripolis, Rumunijo, Bolgarsko in Poljsko.

Največja odjemalka našega lesa je Italija, v katero se je izvozila po vrednosti, kakor je razvidno iz gornjih podatkov, okroglo ena tretjina vsoga v tej dobi izvoženega lesa. Nedvomno bo Italija, s katero imamo dovolj ugodne prometne zveze in ki je stalno navezana na inozemski uvoz lesa, tudi v bodoče največja ali vsaj vedno med največjih uvozniki jugoslovenskega lesa. Tudi izvoz v Francijo se ugodno razvija, ravno tako v Madžarsko, ki obe potrebuje mnogo inozemskega lesa. Celu v Avstrijo, ki sama izvažata, znaša naš lesni izvoz precejšnjo vsoto. Zanimivo je, da se s razmeroma precejšnjo količino izvozile tudi v Severno Afriko; naši lesni izvozniki se precej trudijo, da bi navezali trdnejše stike s tamošnjimi uvozniki.

Medicinal-Konjak

Zahtevajte samo:

Medicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citrone-Rum z modrim križcem
Medicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejši krem-likor z modrim križcem
Slivovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO“, LJUBLJANA.

Medicinal-Konjak

Grisyl se okrene in ogleduje z za-
hudenjem zvonec, iz katerega prihajajo
kovinski zvoki.
«Nekdo je pri vratih št. 11» zamr-
mra Grisyl. «Kdo neki more to biti? N-
kdo izmed nas ni ostal tam, Schur-
mer pa ne pozna tajnosti vrata...
Morda je Raymond de Ciserat, ki išče
svojo ženo, in je odkril ona vrata? Nesrečneži!...»
Minute minevajo. Grisyl je pri zad-
njih besedah vstala s stola in obstala
nepremično. Oči ji venomer zro v br-
neči zvonec... Naenkrat zalije njeno
blede lice val krvi, trepet ji sine po
telesu in vzdih se ji izvije iz ust.
«Nesrečneži!» zamrma še enkrat in
se zgrudi na stol.
Zopet minejo minute... Mlada de-
lica se ne gane. Iz ust pa ji silijo
besede, komaj ališne, pomešane z
vdihli:
«Kaj mi je vendar?... Kaj se godi
v meni?... Za četrt ure je preteklo,
kar bi morala poklicati Grottenmeistra
in ga obvestiti o tem, kar se je zgo-
dilo... prvič zgodilo... vrata št. 1
so odprta... Moram javiti... Pa
vendar ne morem... kajti kdorkoli je
odprl ta vrata, mora umreti... umre-
ti... Kaj res blazni? ...»
Z naporom se pomiri.
«Seveda sem blazna!... Če ga ne ja-
vim, potem je še bolj gotovo izgubljen,
in jaz sem tista, ki sem ga pogubila, in
ni mi rešitve... Rešitev! Pa zakaj
naj bi ga rešila?... Kaj pa je on
meni?... Sovražniki... Da, sovraž-
niki... Pa vendar, ne!... Ah, saj ne
vem! Pa če bi se ga dalo rešiti?...»
Grisyl vstane in zavzdihne. Nato
globoko zasope in zapre oči. In znova

se zgrudi na stol. Mehanično bruska
njena desnica med neštevnimi gumbi
in pritisne na enega izmed njih. Takoj
se oglasi zvonec, fonografska cev na
stenu se odpre, in s trdim, presekanim
glasom javlja Grisyl v cev:
«Halo! Grottenmeister! Halo!...
Vrata št. 1 so odprta!»
Novica se je morala zdeti neverjet-
no, kajti glas iz fonografa izprašuje,
kakor da je slabo razumel:
«Kaj pravite?... Ponovite!...»
Grisyl ponovi.
«Vrata št. 1 so odprta!»
Kovinski glas izprašuje dalje:
«In telefon ni javil nič?»
«Halo! Ne, nič!» odgovarja Grisyl.
Kajti če bi se pripetil kdaj ta izvan-
redni slučaj, da bi kdo izmed doma-
čih, to je kak Warteck, ali Malta, ali
pa kdo izmed častnikov, prišedših s
Schwalzroeka, odprl vrata št. 1, bi to
takoj javil telefoničnim potom v Votlo
Skalo, ki je bila z električno žico spo-
jena s kletni palače bermudskega gu-
vernerja.
Ker se torej telefon ni javil, je to
pomenilo, da je sovražnik odprl vrat-
ca št. 1.
«Dobro je,» zaključil kovinski glas.
Fonografska cev se zapre.
Kljub strogi disciplini, ki je vlada-
la v tajnem podzemskem svetu Votle
Skale, je vendar Grisyl uživala neka-
tere predpravice. Tako je na primer
smela zapustiti svoje mesto in posta-
viti tja svojega brata ali katerega svoj-
jih bratrancev. V tem trenutku Grisyl-
je ni vzdržalo v tej mrtni sobi. Neодо-
ljlva tajna sila, ki je tako nenadoma
prodrla do njenega srca, jo je vlekla
k sovražniku, ne, da bi se borila proti

njemu, ampak da bi gubranila in po
možnosti rešila. Niti na misel ji ni pri-
šlo, da bi se upirala tej sili. Grisyl pri-
tisne na električni gumb in trepetaje
čaka. Vrata se odpro in prikaže se at-
letska postava mladega svetlolasega
moža.
«Norbert,» mu reče Grisyl, «nado-
mestuj me tu!»
«Kakor ukažeš, draga sestra.»
In Grisyl ukaže iz akustične sobe. —
V tem času se je mestje Malta zaba-
val v stražnici s kopice črnece. Metal
je nože v tarčo, oddaljeno kakih pet-
najst korakov. Tedaj se oglasi zvonec
in zavoni trikrat, v zidu pa se odpre
fonografska cev in kovinski glas ga
pokliče:
«Malta, Malta!»
Mestje stoji baš pripravljen, v des-
nici se mu sveti nož. S hitro kretinjo
ga zavijti in vrže proti cilju. Nož se
zasadi naravnost v sredino tarče.
Mestje se takoj nato vzravna in od-
govori:
«Halo, halo! Poslušam!»
Glas povzame:
«Malta!... Vrata št. 1 so odprta.
Vzemi si šest neoboroženih ljudi, ki
naj vzamejo seboj usopalnega plina!
Usmrtili ne smete nikogar, tudi raniti
ne, vse morate ujeti žive!... Ko bo
stvar opravljena, mi pridi takoj poro-
čati!»
«Halo! Halo! Takoj se bo izvršilo!»
zavpije Malta.
Bil je zaprepasčen in razveseljen
hkrati. Zaprepasčen, ker ga je vzne-
mirjalo, da so vrata št. 1 odprta. Ves-
el, ker se mu je obetala naslada. Kaj-
ti vedel je, da bodo ujetniki morali
prestat pred svojo smrtjo najhujše
muke, in gledati trpljenje drugih, to
je bil mesticu višek užitka.
Brž si odbere šest črnecev.
Pri stražnici je bila posebna soba za
orožje in obleko. Tja stopi Malta in
njegovci črne. V dveh minutah imajo

vsi krinke na obrazih, eden med njimi
pa si dene na hrbet aparat z uspalnim
plinom. Oblečeni so vsi v nekako
volneno obleko, noge imajo bosa. Ob-
oroženi pa so le s lasi, ki jih imajo
privezane za pasom. Razen tega ima
vsak seboj še električno žepno svetil-
ko. Malta si aleše jopič in si obleče
nekak oklep, napravljen iz snovi, sli-
ne flanelu, ki pa je ni mogla prodreti
ne kroga iz browninga ali iz karabin-
ke, ne še tako ostrá konica bodala.
Nato si tudi on nadene krinko in vza-
me v roko kaučukast bat. Tako pri-
pravljen si prižge električno svetiljko
in ukaže:
«Naprej! Za menoj!»
Ko so se vrata pred njim pogrez-
nila, ukaže Nyctalope Pilouju, naj
ugasne svojo svetiljko, in zašepče
vsem, naj se ne ganejo. Sam pa se
splazi skozi četverooglate odprtino.
Položna, zelo udobna železna stopnica,
široke en meter, vodijo v globino.
Nyctalope stopa previdno po njih in
šteje, koliko jih je.
«Dvajset!»
Spodaj se znajde v prostorni soba-
ni, ki je popolnoma gola, obdana z
živo skalo in ponekod obzidana. Ta
sobana se izliva potem v ozek, dolg
hodnik. Sainclair je videl, kakor ve-
mo, tudi ponoči. In tako opazi, da
hodnik nekako v razdalji tridesetih
korakov od sobane zavije na levo.
«Zdaj gredo lahko za menoj!» si
mislil. «A popolnoma neslišno.»
In se vrne nazaj v klet. S tihim gla-
som pravi svojim tovarišem, ki se ves
čas niso ganili, boješ se, da se ne iz-
dajo:
«Pilou pojdi prvi, takoj za menoj.
Miss Ellen pa za njim. Nihče ne sme
prižgati luči, dokler ne ukažem. Pilou
ima vrvi. Privezal si jo bom na levo
zapestje, vi pa se primite te vrvi, dva
koraka drug od drugega. Kadar bodo

tla nevarna, vam bom povedal, da
kdo ne pade. Hodite polahno, gibljeno
in tiho! Pilou, vrvi!...»
«Stopite sém, miss!... Dobro!...»
In zdaj zgrabite vrvi drug za drugim
še vi, Mattol, Girard, Saincer, O' Mur-
sée... Pazite! Zdaj grem naprej. De-
vet korakov je do vrata... Vask iz-
med vas naj pazi, kdaj stopi njegov
prednik na stopnice... Dvajset stop-
nic je... Spodaj so tla ravna...
Bodite pa oprezní in pazljivi! Kadar
vam bo treba kaj pojasniti, bom zaše-
petal Pilouju, in on vam bo vsakemu
povedal na uho. Ste pripravljeni?
Naprej!...»
Ko stopa sedmorica po stopnicah v
globino, se kljub vsej pazljivosti čuje
škripanje železa.
Vrata ostanejo za njimi odprta
Res je, da je Sainclair pričakoval,
da bo pritisk na gumb v vratih javil
ljudem v Votli Skali, da je sovražnik
vdrl v njih kraljestvo.
A kaj za to! Sam je dejal, da mora
človek tvegati, če hoče uspeti. Raz-
kritja Schurmerja, znanega pod ime-
nom Jamesa Conqueta, niso dajala
upanja, da bi se moglo priti v Votlo
Skalo na drug način kakor skozi klet
vladne palače. In Ireo in Henrija je
bilo treba rešiti!
V strašni igri, ki jo je igral Sain-
clair, je imel v rokah močan adut. Ta
adut je bila njegova nyctalopija, zmöž-
nost njegovih oči, da je videl tudi v
temi skoro tako jasno kakor pri belem
dnevju. Mislil si je seveda, da bo so-
vražnik skušal postaviti mu past, da
se izogne nepotrebnemu boju in da
ujame predrneže, ki so si upali vdreti
v tajno Warteckovo kraljestvo. Saj bi
ne bilo tako težko! Na primer vrata,
ki bi se za njimi sama od sebe zaprla.
In predrneži bi bili ujeti kakor v
kletki. Nato bi jih zajel uspalni plin
in...
(Dalje prihodajo...)

Namizno perilo Posteljno perilo

galose sviterji
gamase rokavice
steznički nahrbtniki
nočne srajce snežni čevlji
vezeno perilo
pevjas gamase
damske jopice
volnene jopice
otroške obleke
gumbi za manšete
batistasto perilo
naramnice, podveze
športne potrebšćine
volnene trikot-hleče
otroško Tetra-perilo
moške športne čepice
kuhinjski predpasniki
volneni in svileni šalii
cele opreme za novorojenčce

ulace cepice
brisače modroki
dokolenke žepni roboti
perje in puh
vezeni roboti
svilnati roboti
kopalni pišóti
jutranje cepice
volnene čepice
ovratniki, manšete
kombineze za dame
flanellate srajce
oredpasniki za dame
volnena trikot-krila
moške volnene jopice
fini otroški vozíčki
svilena spodnja krila
velika izbira kravati
pristno Jägerjevo perilo
predúiskarija za ročna dela

Prepričajte se o cenah v mojih izločbah! Tvrdka je bila ustanovljena leta 1866.

C. J. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

Primerna božična darila!

Papir v kasetah, albumi, napoln-
ilna peresa, koledaróke in dr.
priporoča tvrdka

IV. BONAČ

Šelenburgova ulica 5.

PRORAČUNE ZA TRGOV. PROPAGANDO V LETU 1924.

Inseriranje v vseh jugoslovanskih in inozemskih časopisih, plakatiiranje v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu in drugih jugoslovanskih mestih, trgovske adrese, urejene po strokah, oskrbuje

ALOMA COMPANY
anončna in reklamna družba

LJUBLJANA BEOGRAD
Kongresni trg 8 Vasina ulica 21

Papir za police (Kredenzstreifen) znamke „Fingerhut“ prodaja na debelo

HRV. INDUSTRIJA PAPIRA D. D.

ZAGREB 1. 6803

(Poštanski pretinac 95.)

Colarič - Faleskini: dolenska

žametna črnina

Kerinovo: belo vino
iz Gadove peči
lastni pridelek, prvovrstno vino priznanih vinogradnikov, se toči od srede 12. t. m. dalje v gostilni

P. Košak preje Ferlino
Krekov trg

Specialiteta letošnji „burgundec“

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI

SINGER

šivalni stroji priznani po vsem svetu kot najboljši.
Prodaja tudi na mesečne obroke. PODRUZNICE V SLOVENIJI:
Ljubljana, Šelenburgova ulica 3
Maribor, Novo mesto.

Antikvitete in umetnine visoke vrednosti,
najfinejši okras stanovanja, so naprodaj iz privatne posesti. Slike starih mojstrov, ure, keramika, bronce, kasete, orožje, vitrine, skrinje, bakrorezi, risbe, stari okvirii.
Naslov se izve v upravi „Jutra“.

Halo! Preden kupiš, oglej si izložbo pri **A. Sinkovic nasl. K. Soss** Prodaja do konca meseca z **10-20% popustom.**

Kupujte knjige v Tiskovni zadrugi!

Theodolite, tachymetre, nivelacijske instrumente, planimetre, pantografe, nivelacijske in trasirne letve, merilne trakove, lihele, logaritmična računalna, šablona za pisma, trioglata, prizmatična in druga precizna merila; risalno orodje, risalne stole, aparate za svetli tisk, svetlobne, prozorne in druge tehniške papirje ima stalno v zalogi

Viljem Sequardt
delavnica za precizno mehaniko
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4 (na dvorišču).

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. V LJUBLJANI naznanjajo, da so preselile svojo pisarno iz dosedanjih lokalov

(Prešernova ulica št. 3, prostori F. P. Vidic & Komp.)

v nove prostore Miklošičeva cesta 13, vhod iz ulice

Našim cenjenim odjemalcem priporočamo svojo prvovrstno strešno in zidno opeko. Združene opekarne d. d.

Mali oglasi

stanje s državnim davkom na isprave vred do 20 besedi Din 5-1, vsaka oddaja besede 50 pr. rab. — Plača se vsako aprilo (lahko tudi v enaki). Na vprašanje odgovorja uprava le, ako je vprašanje priložna znamka za odgovor ter manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe (dobe)

Provizorskega potnika

zadnjega in naslednjega za se dobro vpečane predmeta, se takoj sprejme. — Ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Kamelijski potnik“. 17515

Hotelske sobarice

oprevo mob) v večletni izpravi, sposobna kaveje, sprejme hotel Struškell v Ljubljani. 17481

Kontoristinja

trudna slovenska in nemška kancelarica kakor tudi strojništva, se za službo v vaškem mestu Srbije takoj sprejme. Leta mora biti tudi poljudna večja strojništva in držice. Ponudbe s navodno kopije pod „Elektrotehnik“ na upravo „Jutra“. 17494

Čevlarskega vajenca

oprejem takoj. Ivan Prosen, Ljubljana, Dolenjska c. 81, 35. 17490

Dekle

zeli nastopiti službo 27. decembra samo v mestu. Zna vsako delo in tudi nekoliko kuhari. Pisane ponudbe se pošilja do 22. decembra na upravo „Jutra“ pod „Priloga in postena“. 17441

Inženjer stroj. tehnike

s komercialne prakse, energetike in strojne, dobi takoj mesto v železni industriji v Sloveniji. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Samostojen 17425“

Trgovskega pomočnika

zelašč mod mešane stroka, dober manufakturnik in važen vedstva tobeznega zaloge ima prednost. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe s navodno kopijami poslujavnih pod: „Dobra mod“ na upravništvu „Jutra“. 17423

Manufakturninja

trudna, zaposliva, dobra prodajalka, veča tudi manjša stroka, se sprejme. Nastop 15. januarja. Hirana in stanovanje v hiši. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Kamelijska“. 17525

Deklica

14-18 let stara, se sprejme k otroku. Ponudbe sprejema Mihalar Huang, fotograf, Valvasorjev trg 7, Ljubljana. 17525

Vajenca

oprejem v trgovino s modnimi blagom. Nastop s 1. januarjem 1924. — Polzvo se pri F. Borštnar, Ljubljana VII, Kolodvorska cesta 216. 17530

Učence za pek. obrt

poštenih staršev, se takoj sprejme. Ivo Sorli, pošta Gorenja vas nad Skofjo Loko. 17559

Samska kuharica

se sprejme s odd. finančno kontrole črna pri Pravalju. Nastop takoj, plača po dogovoru. 17563

Zdravo

dobro vzgojeno dekle, staro 18-19 let, se sprejme v boljšo mesto hišo za popraviljanje sob in k otroku. — Naslov pove uprava „Jutra“. 17610

Zanesljivo pečeno dekle

staro 20-30 let, se sprejme v boljšo hišo za kuhinjo in laško hišno delo. — Nastop prvaki v prvem letu. — Naslov pove uprava „Jutra“. 17610

Vrtinarski pomočnik

kurjen, nad 20 let star, se sprejme takoj ali s novim letom. — Iskanje se sprejme vrtinarski vajenca. — Naslov pove uprava „Jutra“. 17509

Službe (iščejo)

Poslovodja lajne stroke

dobro vpečani v del držice, zeli premeniti mesto iz Beograda v Slovenijo. Členje ponudbe pod „Poslovodja“ na podružnico „Jutra“, Celje. 17662

Ekonom

samostojen, s daljšo prakso, trenen in pozitven, zeli premeniti službo s 1. januarjem na kakšno veleposrestvo ali tudi leso trgovino s vedno obratom. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Poket“. 17594

Službo v inozemstvu

najraje v švic, kdo bi hotel prebrskati črna inteligentna slovenska. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „švic“ in tujini“. 17485

Kontoristinja

zelašč vsob pisarniških del, zeli premeniti službo. — Gre tudi kot blaginjska. — Ponudbe pod „Vesta“ na upravo „Jutra“. 17492

Kot gospodinja

ali k otroku bres matere, 18-20 let, se sprejme v boljšo hišo inteligentna gospa, vdova. Gorenjske slovenske in nemške. Naslov pove uprava „Jutra“. 17454

Službe išče

gospodinja, veča vsob pisarniških del s daljšo prakso. Ponudbe pod „Tekoj 28“ na Gre tudi kot blaginjska. uprava „Jutra“. 17431

Potnik

mlad, atleten, išče zastopstva katerekoli stroke proti proviziji. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Agilno 33“. 17531

Prvorazred. gaterista

išče za takojšnji nastop Tovarnar lenih izdelkov, Jurkloster, via Laško. Plače Din 450 na ure, 3 Din kangelj in 075 Din za kumulirani. Stanovanje, kurjava in električna razsvetljava prosto. 17540

Samostojen trgovec

iz Nemčije, strokovnjak v izvozu, trgovec s stroji in izdelki, dobro poučen o razmerah v Jugoslaviji, Avstriji in Italiji, išče kakršnokoli mesto. Dopolne na L. Weindl, restav. Kranj. 17557

Službo kontoristinje

v trgovini ali kakem podjetju, išče absolventinjo drž. dvojezične trgovske šole s nekoliko prakse. Nastop takoj ali pozneje. Členje ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Poštena“. 17572

Bivši industrijalec

in trgovci s juridičnimi, komercialnimi in tehničnimi stvdi in enajstletno prakso, išče primerenega mesta. — Ponudbe pod „Vestraniki“ na upravo „Jutra“. 17575

Mizar

za vsakovrstno delo. Zeli vstopiti za blaginjske mizarja. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Pripraven“ 17591

Krepak deček

s deželo zeli vstopiti kot učence k dobremu ševskemu mojstru v mestu Ljubljani, kjer bi imel hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. — Naslov pove uprava „Jutra“. 17589

Knjigovodkinja

bilančarka, samostojna korespondentinja s dolgoletno prakso, šteli s 1. jan. 1924, evnt. počanje primerne mesto v Ljubljani. Prevlama tudi vodstvo trgovine ali silino. Ponudbe do 25. t. m. na upr. „Jutra“ pod „Prvorazredna mod“. 17605

Prodani

Tovarni auto

bezovozni s kardano L & K 1840 3 t v najboljšem stanju, se ceno prodaja. Ponudbe pod „Priloznost“ na upravo „Jutra“. 17203

Pletilni stroji

v številkah 4, 5, 6 in 10, vel dobro uteceni, do sedaj v obratu, se radi velikih prihodov in pomankanja prostora, zelo ugodno takoj odaja. Pletilna industrija C. J. Vajt v Kranju. 1607

Igračni športni vozički,

triatlečni, najnovejša znamka dvočokolica za otroke so od 5 let naprej ter največje samokolce — biciklerji — otroški vozički od najprejvalni stroji itd. — so najbolj primerne in peccati za božično in noveletno darilo. Tribuna F. E. L. tovarna dvočokolice in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 16628

Okraski za božič. drevo

božične svečke, svetle, razgledke za božič in novo leto, kupite na debelo največje pri tvrdki Ivan Babovec Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7. 15703

Vso danske konfekcije

rasprodajam pod lastno eno, dokler je še kaj zaloga. Fran Lukič, Pred Skofjo štev. 19. 17231

Operno in turisti. kulalo

dobro ohranjena, se prodaja skupaj za 1350 Din. Ogledata se lahko v Ljubljani, Skofja ulica štev. 15 (prilozje). 17602

Najpraktičnejša božična darila

dobite po zelo nizkih cenah pri Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 6, II. nadst., ki ima veliko zalogo najlepših, podstavkov, tečajev, okvirjev itd. — Vse je izdelano pod strokovnjakim nadzorom iz najprejvalnejših za materijala. 16710

Kupim

Stare železo

vsako množico, plača po najvišjih cenah L. Konig, Kolodvorska 15. 17603

Ježice

kupj vsako množico tvrdka: Joep Nakaj, Servica ob Savi. — Ponudbe na se poravnajo s navodno ceno in imenico. 17490

Nepremotljiv

„Waterproof“ dežno plaško, gumipelerino za dame, prečiščena s sviljo in unjeve sukničje priproda Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 2. 244

Čebulice od hiacint

in tulipanov so pravkar doble s Nizozemskega ter se dobivajo v semenski trgovini Al. Koriska v Ljubljani, Bleiweisova cesta Vriča št. 3. Ispoloma se dobijo tudi dobiš lotovom kakrški. 17478

Steklo

za okna in slike, večja množica, ceno naprodaj. Naslov pove uprava „Jutra“. 17410

Lep nov daljnogled

„Koncert“ harmoniko male rebruna, lesoeno steno s in pol metra dolga in 2 in pol m visoka s 20 šipami (Mittels), zraven duri in vratice za blaginjsa, prodam po ugodnih cenah in dogovoru. — Naslov pod „Soča“ v upravi „Jutra“. 17583

„NERIL“ in „PIGMENTIN“

priznano najboljšje barvo za lase, pripravila Parfumerija „STRMOLI“ Ljubljana, Pod Trnovo 1. 17583

Brek!

se radi pomankanja prostora, po nizki ceni prodaja. Smole, Žužemberk št. 32. 17575

Božično darilo!

Prodaja po ugodni ceni: 1. perni stroji, Metallo-Trigon (stari škafli), Stalbaukasten (dva škafli), Croquet-igro za šest oseb — vse skoraj novo, malo, deloma še mlj rabljeno. — Naslov: Sarinšek, Rimaska cesta 23. 17378

Stol gugalnik

in otroški voziček, dobro ohranjena, se prodaja. Naslov in ura v upravništvu „Jutra“. 17571

Vse pohištvo

izdelano na željo in po izbiri, vsako vrsto in po izbiri. Kompletna spalnice, jedilnice, salonske opravne, kuhinje. — Pogoj ugodat. — Ogledati se osebno, dam tudi pisarno poslanilo. Za odgovore priložiti naslov. Ponudbe pod „Ugodni obroki“ na upravo „Jutra“. 17140

Dve krasni perzijski preprogi

se prodata. Šubičeva ulica 3/III deeno. Ogled od 10-12 ure. 17601

Otrožje posteljico

s prodalom prodam. — Naslov pove uprava „Jutra“. 17595

Priložnostni nakup

ročne biblioteka 600 knjig, liposelne, zgodovinske, prirodopisne, umetniške in filozofične vsebine. Naslov pove uprava „Jutra“. 17602

Da se zmanjša moja ogromna zaloga perja in puha

dajem popusti v cenah 20% G. J. Namann, Ljubljana Hestel t g 8. 4741

Siva nova boa

se prodaja. Kolodvorska ulica šte. 12, prilozje. Dolenjska. 17216

11 stop. belo vino

se dobi takoj na gl. kolodvoru — Vse se irva v kolodvorski restavraciji. Posredovalci do brodolci. 17581

Zrelo brušeno

je na prodaji v trgovini pri Gorenški, Pogačarjev trg 3, poleg Buzsoltinjsa. 17598

Smrekovih storžev

2 do 3 vagone naprodaj. Stelwag, Briljin, Novo mesto. 17593

Najpraktičnejša božična darila

dobite po zelo nizkih cenah pri Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 6, II. nadst., ki ima veliko zalogo najlepših, podstavkov, tečajev, okvirjev itd. — Vse je izdelano pod strokovnjakim nadzorom iz najprejvalnejših za materijala. 16710

Staro železo

vsako množico, plača po najvišjih cenah L. Konig, Kolodvorska 15. 17603

Ježice

kupj vsako množico tvrdka: Joep Nakaj, Servica ob Savi. — Ponudbe na se poravnajo s navodno ceno in imenico. 17490

Hrastovih obelj. drogov

4 m dolgi, na sredini 8, 10, 11 cm debeli, kupna rezojo množino. Odra go le na rezojo ponudbe s navodno ceno franko vagon, na upravo „Jutra“ pod „Hrast“. 17482

Kupim deske

20 mm III, vsako množico, proti duplikatku. Posudbe pod „Bottonholts“ na upravo „Jutra“. 17540

Mala ročna brizgalna

s sesalko, je rabljena, pa še dobro ohranjena in dobro delujoča, se kupi. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Ročna brizgalna“. 17542

Prazne sode

dobre ohranjene od strojnega olja, jedinske olja, petroleja kupimo vsako množico MEDIC, RAYOVIC & ZANKL tovarna olja in firneza Medvode. 6359

Halo!

Plačujem boljše kakor vsako drugo za stare obleke, perilo, čevlje in pohištvo. Dopolnica zadostuje, pridem tudi na dom. A. Jurečič, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 31. 17605

Ježice

kupim vsakovo množico. — Ponudbe s navodno ceno pod „Prima“ na upravo „Jutra“. 17595

Pozori!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom. Dramš Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29. 17586

Vino

iz leta 22 in letoknje, prodaja vsakega ca 40 kl. Vino je belo in prav dobro. Vprašanja na Grajskiško okrajnoštvu Dožan ob Savi, kjer se vino lahko ogleda in poskusi. 17543

Krompirja in korenja

več vagonov naprodaj. Polzvo se pri Marij Stelwag, Briljin pri Novem mestu. 17594

Gumbe iz blaga

in vsakja izdelujejo najceneje, in trgovini pri Gorenški, Pogačarjev trg 3, poleg Buzsoltinjsa. 17597

Prej, ko kupite obutvo, si ogledaj KARO-čevlje

pri tvrdki Dragotin Roglič v Mariboru Koroska cesta 12. 17498

Novi nilin

na stalni vodi, se prodaja. — Polzvo se v št. Jurju ob juž. žel, Vrbovo, Podplat. 17551

Vodna žaga

samica, se odda v najem. — Oddajena pet minut od postaje, na močni in stalni vodi. Naslov pove uprava „Jutra“. 17577

Suho robo

škaf, čebra, barjole, brenča, riba, rešeta, šila, kuhališča, ribčne in vsakovrstne druge leso izdelka ima stalno in največje v zalogi: Evgen Ivanc, Sodražica, Dolenjska. 17324

Žične mreže

za ograje vrto in drevesnic, vsakovrstne bične tkanine ter elastične posteljne vložke na lesnem ali železnem okvirju poljubnih velikosti izdeluje Evgen Ivanc, tovarna žičnih tkanin in pletenin, Sodražica, Dolenjska. 17216

V najem

vzajem gostinjo in mesarijo ali samo mesarijo v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Mesarija“. 17502

Manjša špec. trgovina

s opravlo, v sredini Ljubljane, zelo ceno naprodaj. — Ponudbe pod „Trgovina 600/13541“ na upr. „Jutra“. 17457

Pekarijo

vzajem v najem v prometnem kraju takoj ali pozneje. Členje ponudbe prosta na upr. „Jutra“ pod „Pekarja“. 17410

Lokal

prilaven na vsako trgovino ali kako drugo podjetje, na vogala Praška in Kolodvorska ulice, se odda. Voz pri D. Rovščak, fotograf, Kolodvorska ulica 84. 17412

Pozor, Primorci!

Zelo oborožena bronartija, se prodaja zaradi obdoba zao poceni. Polikije: Varsidilo, Vrazova ulica 8. 17403

Trgovski lokal

se odda v najem v dobrem kraju z vsem inventarjem. — Členje ponudbe je posliti na upr. „Jutra“ pod „Lokal 17478“ na upr. „Jutra“. 17529

Gostinca

se vzame v najem v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe se prosti na upr. „Jutra“ pod „Okolica“. 17583

Amerikanci, pozor!

in val drugi, ki nameravajo kupiti nepremotljivost: stanovanjske hiše, vile, industrijske hiše, industrijske objekte s vodno meleno in drugimi posebnimi, veposrestva, majhna posrestva, obrtne in trgovske hiše, parcele itd. tudi realiteta, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18/1. — Dobra postreha najboljša reklama. 17536

Vila

s prostim stanovanjem. Pod Rožnikom v Ljubljani, pred 15 leti zgrajena s krasnim vrtem, naprodaj. Kupeo dobi 3 sobe, kopalnico in pritlikino, sočinata lega. H. Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18/1. 17537

Kdor hoče kupiti

v centru Ljubljane, na novo adaptirano dvočetropno hišo s prostim stanovanjem za 150.000 Din, naj se ogleda v Realitetni pisarni H. Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18/1. 17536

Vinski trgovci, pozor!

Prijamo lepo hišo s krasno moderno kletjo za 10-20 vagonov vina, prodam na periferiji Ljubljane izven utilitine, Kupcu vse na razpolago. Več pove Hinko Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18/1. 17538

Amerikanci, pozor!

Najlepše in najmodernejše kopalnice Slovenije, prodam. Termalna konstantna voda, veliki plavalni bazen, enajst stavnih objektov, 120 opremljenih sob, električna centrala, lastni vodovod, krasen park, idilicna romantična jezera. Lastna kavarniška in gostinjska koncesija, mikarna, krasen zdraviliški salon itd. na ščodovito ceno Din 3.000.000 naprodaj. Paklita vrednost 7.000.000 Din. — Realiteta pisarna H. Privšek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18/1. 17533

«REALIA»

Ljubljana, Donajska cesta 21 najzapešneje posreduje pri prodaji in nakupu vsakovrstnih nepremotljiv. Brošične objave v lastni reklamni izloži! — Vsestranske zvezi! 19633

Majhno posestvo

pri farni cerkvi, obstoječa iz 2 stanih hiš, gospodarstvenega posestva, travniška vrta, nlive, travnika in gozda. V hiši je pekarnica. — je pripravljeno na peka ali trgovino. — Prodaja se skupno ali posebez. Več pri lastniku, katerega naslov pove uprava „Jutra“. 17408

Lepa enonadstr. vila

12 velikih sob s pritlikinami, 3 oravov vrta, 10 mntud od Celja, poceni naprodaj, stanovanja prosta. Ponudbe pod „Vila“ na Aloxa Company, Ljubljana. 17318

Novi nilin

na stalni vodi, se prodaja. — Polzvo se v št. Jurju ob juž. žel, Vrbovo, Podplat. 17551

Vodna žaga

samica, se odda v najem. — Oddajena pet minut od postaje, na močni in stalni vodi. Naslov pove uprava „Jutra“. 17577

Suho robo

Domače vesti

KARAKTERISTIČNO ZGOBICO

gam sporočajo iz Beograda:

Ko so listi objavili imenovanje vladnega svetnika g. Sporna za velikega župana v Ljubljani, so pričeli klerikalci delati silno resne obraze. Dr. Korosec je po kuloarjih parlamenta igral divjega moža. O, tristo... Ta je lepa. To je demokratski pretež. Pa bomo že pokazali radikalom. Se ostrejša opozicija. Boj na noži!

Pogled na ogorčene klerikalce je bil naravnost strahovit in nekateri zemljorodniki so gledali prav začudeno. Pa je prišel odličen radikal, pomežikal in rekel: Sad, znaš brate, ovo je maliko, ovako namešteno, znaš. Mi smo dali Korosecu ovoga Sporna znaš tako iz prijateljstva, ali oni, znaš, ne mogu to da ljube, pa je bolje, da se prave nešto ljube. To je, vele oni, potrebno zbog Slovenacke, kojoj morajo uvijek — kako da ti kažem obseniti prostotu...

Povratek kraljeve dvojice v Beograd. V torek popoldne sta se kralj Aleksander in kraljica Marija s prestolonaslednikom odpeljala z dvornim vozom iz Lillže pri Sarajevu v Beograd. Pri odhodu je kraljevi rodbini prederil narod viharne ovacije. Včeraj dopoldne je kralj Aleksander v spremstvu ministra dvora Jankovića, adjutanta generala Hadžića in dvornega maršala Damjanovića prispev v Beograd.

Prestolonaslednik pokrovitelj muslimanskega prosvetnega društva «Gajreta». Kralj Aleksander je ugodil prošnji odbora muslimanskega kulturnega društva «Gajreta», da prevzame pokroviteljstvo društva prestolonaslednik Peter.

Podpora vlade Jugoslovenskemu novinarskemu združenju. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila v sredo zvečer, je finančni minister dr. Stojadinović predložil med drugim tudi prošnjo Jugoslovenskega novinarskega združenja za letno podporo novinarskemu fondu. Ministrski svet je nato določil kot božično podporo Udrugi znesek 25.000 Din.

Tisočletnica hrvatskega kraljestva. Pred svojim odhodom iz Sarajeva se je kralj Aleksander dalje časa razgovarjal s hrvatskim politikom dr. Ivanom Pavičićem in se zanimal zlasti za priprave za proslavo povodom tisočletnice hrvatskega kraljestva. Dr. Pavičić mu je pojasnil željo Hrvatov, da naj bi bilo to veliko hrvatsko narodno slavje splošno državno. Kralj je objubil, da bo z vso pozornostjo zadeloval priprave za proslavo.

«Jadranska straža» svojem pokrovitelju. Kralj Aleksander je sprejel v Sarajevu v posebni avdijenci okrogli odbor «Jadranske straže», ki je izročil kralju za svojega pokrovitelja prestolonaslednika Petra umetniško izdelano mornariško čepico.

Najstarejši uradnik v Jugoslaviji. Komisija za razvrščanje uradnikov, ki jo je za svoje področje sestavilo ministrstvo ver, je pri prevedbi dubrovniškega kanonika Mata Pište ugotovilo, da je don Pišta star že 94 let in služi torej že celih 71 let. Dosluzil je torej že dvakrat za penzijo potrebni rok. Ta redki slučaj je člane komisije iznenadil ter so Pišto v znak priznanja prevedli v 4. skupino I. kategorije z letno plačo 28.000 dinarjev. Don Mate Pišta je gotovo najstarejši državni uradnik v Jugoslaviji.

Jugoslovenski mornarji v Argentini. Argentinski parlament je odobrili zakon, po katerem gre mornarjem po 30 letih službe določena pokojnina. Zakon so posebno radostno pozdravili naši izseljenci v Argentini. Na argentinskih ladajah je zaposlenih sedaj nad 10.000 Jugoslovanov.

Naši dijaki zapuščajo Nemčijo. Položaj naših dijakov v inozemstvu, zlasti v Nemčiji, se od dne do dne slabša. V Nemčiji je našim dijakom življenje onemogočeno, odkar je uvedena «rentna marka» in «zlata marka». Pristojbine za inozemce znašajo na vseučilišču za semester 25 do 30 dolarjev. Razen tega so se cene za dobe silno podražile, ker se mora najemščina plačevati v zlatih markah. Zaradit tega se naši dijaki sele v Belgijo in Francijo, kjer je študij relativ-

no cenejši. Mnogi pa so se vrnili v domovino.

Nova palača ministrstva saobračaja. Beograjski listi poročajo, da se prihodnje pomlad prične v Beogradu z gradnjo nove palače ministrstva saobračaja. V to svrhu je že dovoljen kredit v znesku 46 milijonov dinarjev. Nova zgradba se bo baje že leta 1925. izročila svojemu namenu.

Udruženje profesorjev visokih šol. Kakor javljajo zagrebški listi, je bil na obnem zboru Udruženja profesorjev visokih šol izvoljen za predsednika gosp. Josip Šilović, profesor kazenskega prava na zagrebškem vseučilišču.

Italija proti slovenskim poštnim uslužbencem. Za sodniki, učitelji in duhovniki so prišli sedaj na vrsto tudi slovenski poštni uslužbenci Julijske Krajinne; uradniki, poduradniki in plamošče. Po vrsti dobivajo — ravno za božične praznike — dekrete, da so odpuščeni iz državne službe. Odpust se utemeljuje s stereotipno frazo «Vaše delo je zelo pomanjkljivo». In tako bodo kmalu val slovenski državni namočenci — na cesti.

Zasebne osnovne šole v Italiji. Naši bratje v Julijski Krajini se bavijo z vprašanjem snovanja zasebnih slovenskih ljudskih šol. Tako avstrijski kakor tudi italijanski šolski zakoni predvidevajo domačo vzgojo in ji ne delajo težkote. V italijanskem šolskem zakonu je izrecno rečeno, da je starišim in vsem, ki odgovorno nadzorujejo otroke, dano na popolno svobodo, da pouk elementarnih šol dajejo svojim varovancem na način, ki se jim zdi najprimernejši. Kar se tiče zasebnih šol, je po stari avstrijski naredbi smatratj zasebno šolo kot obstoječo tedaj, če se poučujejo v nji skupno več nego trije otroci.

Novo poštno znamke in dopisnice. Minister pošte in brzjava gosp. Vučković je izjavil pred novinarji o novih poštnih znamkah, da je naročeno 235 milijonov komadov poštnih znamk, ki bodo zadostovale za kakih 14 mesecev, v promet pa pridejo najbrže že v februarju. Znamke bodo izdelane na Angleškem, ker je bila angleška ponudba najcenejša, po 24-68 Din za tisoč komadov. Tudi so bili načrti angleške firme najboljši in najlažji in tako dovršeni, da je vsako falsificiranje znank takorekō nemogoče, vsekakor pa zelo otežekeno. Za dopisnice dobi pa naša poštna uprava 70 klisicev (ali tudi z Angleškega?) in se bodo tiskale v državi.

K petnajstletnici Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je čestitala tudi Zveza slov. pevskih zborov, pri kateri je včlanjen društveni pevski odsek.

Trgovine so lahke v nedeljo odprte. Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja, da je vsakemu trgovcu na prosto dano, ali ima svojo trgovino v nedeljo 23. t. m. odprto ali ne.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je v prošlem tednu rodilo v Ljubljani 24 otrok, med temi 3 mrtvorojeniški, umrlo pa je 9 moških in 6 žensk, in sicer: 4 osebe za srčno hibo, 2 za jetiko, 2 za pljučnico, 1 za življenjsko slabost, 4 osebe pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Na nalezljivih boleznih so v prošlem tednu obbolele 4 osebe: 1 na škrlatici, 1 na grizli, 1 na ošpicah in 1 na dušljivem kašlju.

Smrtna kosa. V Novi vasi pri Raketu je umrl včeraj g. Ivan Modic, veleposesnik in trgovec, star 74 let. Pokojnik si je ustvaril z lastno sposobnostjo čevetke trgovsko podjetje. Bil je splošno poznan in spoštovan na Notranjskem. Pogreb bo v petek ob 10. dopoldne na farno pokopališče. Bodi vrlomu narodnjaku ohranjen časten spomin!

Učiteljske nadure in nagrade. Višji šolski svet razglašja: Da more višji šolski svet čim prej nakazati nagrade za pouk veronauka, za nadure na ekskurendnih šolah, nadalje nagrade nestalno nameščeniim učiteljem ženskih rožnih del ter učiteljem na oddelkih za oddaljene, najpošljejo prizadete učne osebe takoj, ali vsaj do konca decembra t. l. po uradni poti prijave po vzoreh razglašja višjega šolskega sveta z dne 16. januarja 1923, Ur. L. Štev. 8, z naslednjo razliko: Na-

mosto tamkaj navedenih treh dob naj se navede število ur, ločeno za mesec september 1923. in za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1923. Posebnega razpisa višji šolski svet ne bo razpošiljal.

Sprejem v šolo za laborante. Meseca junija 1924. se prične pri ministrstvu za narodno zdravje v Beogradu tečaj za laborante. Šola traja leto dni pri stalni bakteriološki postaji v Beogradu. Kandidati ne smejo biti mlajši kakor 20 in ne starejši kakor 30 let. Prednost imajo kandidati, ki so dovršili nekoliko razredov srednje šole ali kakke strokovne šole. Prošnje je vložiti do 25. t. m. pri ministrstvu za narodno zdravje. Gojenci dobe brezplačno stanovanje in hrano in po 200 Din mesečno. Interesenti se opozarjajo na razpis v št. 113. «Uradnega lista».

Tečaj za orožniške podčastnike. V Kamenicu se je prošli ponedeljek zaključil tečaj za orožniške podčastnike. Tečaj je obiskalo 354 kandidatov. Končni izpit je pokazal prav poveljen uspeh. 80 frekventanz je napravilo izpit z odliko, 250 z zelo dobrim in 20 z dobrim uspehom, dočim so padli samo 4. Izpitom je prisostvoval tudi komandant orožništva general Tomić.

Elektrifikacija Splita. Mestna občina Split je te dni podpisala pogodbo z zastopniki občine Milna o posojilu, ki se bo porabilo, da se električna energija z Dolgega rta napelje v Split. Občina Milna bo izplačala to posojilo iz mnogomilijunske zapuščine v Argentini umrlega dalmatinskega ročaka Sarga. Zapuščina znaša nad 50 milijonov dinarjev.

Cvetje v jeseni, sad pozimi. Iz Mokronoga smo prejeli redko zanimivost letošnje mile zime. V vinogradu gostilničarja Ivana Deva «Pri zlati kaplji» v Mokronogu je ob času trgatve bila mlada jablan obsuta s cvetjem; rodila je kakor oreh debel sad, ki sedaj pred božičem dozoreva in že pokazuje lepo rdečkasto barvo. — Iz Dalmacije nam poročajo prijatelji, da v okolici Splita vlada popolnem pomladansko vreme. Po dnevu krže termometer do 20 stopinj Celzija. V cvetju so vijolice in narcise in vinsko trto še krasno zeleno listje. Drugkrat letos že zore silve in češnje. Na zimsko sukno še niktō ne misli.

Izplačilne težkote «Jadranske banke». Pišejo nam: Medtem ko «Jadranska banka» preko svojega političnega oddelka v svojem dnevniku drugič pridiguje o moralni, se sama, ker se nahaja v strašnih plačilnih težavah, poslučuje najbolj nemoralnih sredstev, da se reši dolžnih plačil. Tak slučaj se je zgodil pri «Jadranski montanski družbi», katero so Kamnarovičevci ljudje, milo rečeno, opeharili za 1.200.000 K. Ko je pa «Jadranska montanska družba» skušala tožiti banko, je «Jadranska banka» razrešila ta upravičeni korak na originalen in čisto arnavtiki način. Imela je v posesti dve tretjine delnic imenovane družbe. Ker pa sme v lastni stvari glasovati, je toliko od svojega deleža odstopila slamnatemu možu, da jo potem on preglasoval osleparjenega sodružabnika. Ta korenjak je marioneta «Jadranske banke» in se je moral spustiti v nečestni maneuver, steer bi žutil posledice. Kako more tak denarni zavod se posluževati takih arnavtskih metod, to se vprašujejo vsi gospodarski krogi. Kako morejo dati gg. Duboković, Knez in Stipanović svoja ugledna imena za tako ordinarne trike, to vzbuja občje zaudenje. Nekvalificirano obn šanje zavoda, ki bi moral vse storiti, da zopet vzbudi zaupanje, kviri ugled vsomu našemu gospodrstvu.

Trgovke deklet v Mariboru. Mariborsko okrajno sodišče je obsodilo na mesec dni strogega zapore radodarno Rozo Stern, življo iz Studenc pri Mariboru, ki je po mariborski Aleksandrovi česti ponujala raznim starim in mladim moškim v nakup svojo preveliko ljubezen. K temu čednemu poslu je prigovarjala tudi neko mlado deklico. — Razen te Dalile iz

Studenc pa je stala pred okrajnim sodiščem tudi Ana Skaberne, v civilu asistentka zobozdravnika dr. Jeleneka v Zagrebu. Zobozdravniški posel pa je včasih predolgočasen in zato se je pripeljala Skaberne v Maribor, kjer se je par dni potepala po ulicah in jo je končno pobrala policija ter jo najprej premestila v bolnico. V nadaljnji preiskavi pa se je dognalo, da je hotela asistentka Skaberne odpeljati iz Maribora neko mlado deklico v Zagreb ali Beograd «v dobro službo», kjer pa ni treba nič delati. Ker pa išče lepo Ano tudi zagrebška policija radi ponoverbe, jo je mariborsko sodišče odstopilo zagrebškimi oblastim.

Usmiljenje za praznike! Blizajo se božični prazniki, ki so najlepši v celem letu. Prikočite najbednejšim, nesrečnim slepecem na pomoč in jim olajšajte praznike. Vsak, tudi najmanjši dar, bo hvaležno sprejet. Milodar prevzema podporno društvo za slepe, ki ima svojo pisarno v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Tragična smrt učitelja. V Jarenini pri Mariboru je v ponedeljek smrtno ponesrečil tamošnji učitelj Vladimir Skrbinašek. Po povratku z lova se je ustavljal v gostilni. Ko je plačeval račun, je zadel s puško ob miši, pri čemer se je puška sprožila in je projektil prodrl nesrečniku glavo od brade v lobnjo. Bil je na mestu mrtev. Pokopan bo danes na pokopališču v Jarenini. Ker je bil umrl vnet narodni delavec in ustanovitelj jareninskega Sokola, se udeležji pogreba tudi deputacija mariborske sokolske župe.

Novica iz Kraja. Gospej Ivani Tomažič je umrla v nežni mladosti hčerka. — Orjuna je priredila na kraljev rojstni dan družabni večer s primernim spredom. — V petek je priredila v Narodni čitalnici tragedinja Marija Vera umetniški večer na korist Narodnemu domu.

Raspisane nagrade na razbojniške glave. Iz Nikšiča poročajo: Da se prebivalstvo zasliši proti ponovnim razbojniškim napadom v Crni gori, je minister notranjih del slemen, da se nagrade na glave razbojniških kolovodij Save Razpovića, Radivoja Nikševića in Voje Vasovića zvišajo na 100 tisoč dinarjev, a na glave ostalih razbojnikov na 30 tisoč dinarjev. Nagrada se izplača onemu, ki koga od omenjenih prime, ubije ali pa pomore, da ga prime državna oblast.

Roparji zahtevajo odkupnino za ujetnika. Kakor javljajo iz Bitolja, sta nedavno dva roparja ponoči napadla bitoljskega poselnika Stojčevića v bitoljski okolici. V boju z roparji sta bila ranjena oče in sin. Roparja sta oplenila hišo, oba ranjena pa odpeljala s seboj. Očetu se je posrečilo, da je pobegnil. Naslednjega dne je oče prejel pismo, v katerem zahtevala roparja za sina 300 cekinov kot odkupnino. Orožniki zasledujejo roparja, toda doslej brez uspeha.

Lovska nesreča v St. Petru pod Mariborom. V nedeljo je bila v St. Petru pod Mariborom na lovu večja skupina mariborskih lovecv iz Maribora. Posebne sreče ta družba ni imela. Na nekega zajca so oddali šest strelcov, a zajec še ni hotel biti mrtev. Končno pa je eden lovecv, ki ga doslej še niso mogli ugotoviti, ustrelil mesto zajca — gonjaka, mladega fanta v glavo. Dečka so z avtomobilom prepeljali v mariborsko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Teška poškodba. Franc Cop iz Sv. Jurja pri Litiji je v prepiru napadel posestnikovega sina Franca Kneza iz Magolnika in ga sunil z nožem v desno prsno stran. Knez je moral vsled težke poškodbe v bolnico.

Smrtna nesreča. Anton Mastnak, delavec v steklarni v Hrastniku, je padel ponoči tako nesrečno po stopnicah, da si je razbil lobanjo. Prepeljali so ga sicer takrat v bolnišnico v Ljubljano, vendar pa so bile njegove poškodbe tako nevarne, da je že naslednjega dne umrl.

S kolom po glavi. Franc Učkar, posestnikov sin iz Moravč in Franc Tiš sta se v neki gostilni sprla. Ko sta se vračala domov, je Tiš po poti pobral kol in udaril z njim svojega nasprotnika tako močno po glavi, da je moral v bolnico. Njegova poškodba je zelo težka in je le malo upanja, da bi okrevaj.

Nepoznan goljuf v Leskovcu. Pred nekaj dnevi se je priklatil v vas Leskovec pod Mariborom elegantno oblečen moški, govoreč zagrebško hrvatsko narečje. Obiskal je razne posestnike in jim pod različnimi pretvezami izvalil večje vsote denarja in nato brez sledu izginil.

Kurji tatovi. V noči na 14. t. m. je bilo iz kurjega hleva ravnatelja Ljub-

ljansko kreditne banke Ivana Kronte v Rocnu pri Šmarternu ukradenih 14 kokoši v vrednosti 700 Din.

Nova lekarna v Zagorju ob Savi. Ministrstvo za narodno zdravje je unagpharm. Ivanu Pokornemu podelilo koncesijo za otvoritev in obratovanje nove javne lekarnе v Zagorju ob Savi.

Restavracija P. Košak, preje Ferline. Krekov trg, točič od 12. t. m. Colarič-Faleškin: doljenjsko žametno žrtaio, Kerino-vo belo vino iz «Gadovo pečb», lastni pridelek in prvovrstno vino priznanih vinarogradnikov. Specialiteta: letošnji «bur-gundce».

Popravek. V oglasu tvrdke C. J. Hamann se je včeraj pripetila zelo ne-ljuba pogrška, češ, da daje ta tvrdka celih 50 odst. popusta. K temu nas prosi omenjena tvrdka popraviti, da se mora ob veliki konkurenci vsake solidne trgovce Italik zadovoljiti le z najmanjšim zasluzkom in da mora pač le v izrednih primerih nekoliko popustiti v cenah.

Izredna prilika za nakup hvalnih strejev se nudi p. n. občinstvu pri dobro nani tvrdki I. Gorec, ki je prejela izborne šivalne stroje slovite nemške tvarnice znamke «Excella», ki so urejeni za umetno vezenje, krpanje perila in mašenje nogavice. Za božič in novo leto imajo kupci še izredno ugodnost 10 odst. popusta. — Oglejte si stroje, predno se odločite na nakup. Opozorjamo na današnji oglas.

Gospodine poskusite sladno kavo znamke TRIGLAV, ki daje kavi prijeten, poln okus, katerega sama zrnata kava nima! 1926

Pomagajte slepim in darujte za «PODPORNO DRUŠTVO SLEPIH» v Ljubljani, Wolfova ul. 12.

Domače borze

19. decembra:

ZAGREB. Položaj na efektivnem tržišču neupremenjen. Nekaj več zanimanja je bilo za Eskomptno, Hipotekarno, Pražediono, Šečerano in Narodno šumsko. — Na deviznem tržišču je bila mirna tendenca. Tečaj so ostali v glavnem na včerajšnji bazi. Blaga je bilo dovolj in je bilo vse popravljeno kri-to. Poslovalo se je največ v devizah na Dunaj, London in Prago. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 3357,5 — 3387,5, Dunaj 0,12375 de 0,12575, Bruselj 407,5 — 412,5, Budimpešta 0,44 — 0,47, Bukarešta 0 — 46. Italija izplačilo 363,25 — 386,25, Kopenhagen 0 — 1575, Kristijanija 0 — 1325. London izplačilo 386 — 389, ček 385,29 de 388,25, Newyork ček 87,875 — 88,575 Paris 461,25 — 466,25, Praga 258,1 de 261,1, Švica 1548 — 1553; valute: dolar 86,75 — 87,75, avstrijske krome 0,12175 — 0,12375, češke krome 254 — 0, francoski franki 457,5 — 462,5, lire 378 de 381; efekti: Eskomptna 156—158. Kreditna Zagreb 150 — 155, Hipotekarna 93,5 — 95, Jugoslovenska 142 — 143, Ljubljanska kreditna 220 — 225, Pražediona 972,5 — 975, Slavenska 107 — 108 Eksploatacija 220 — 227,5, Drava 680 de 685, Goranin 150 — 160, Šečerana Osijek 2370 — 2380, Narodna šumska 140 — 145, Nihag 175 — 180, Gutmann 1780 — 1780, Slaveks 825 — 850, Slavonija 202 — 204, Trbovlje 900 — 915, Union 1005 — 1040, 7% investicijsko 59 — 61.

BEOGRAD. Borza ni poslovala zaradi pravoslavnega praznika sv. Nikole.

Vreme

Dunajsko vremensko poročilo 19. t. m.: V Nemčiji severozapadni vetrovi. Padavinski pas se razprostira od Karpatov do Litvanske. drugi pa od Jadrana do Jütlanda. Med obema je deloma oblačno. V Avstriji je bilo le malo padavin. Vremenska napoved za 20. t. m.: Spremenljivo vreme. Znižanje temperature. Močni zapadni vetrovi.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. Pavšek iz Vodmata naj se javi tekom današnjega dne, najbolje okrog 8 ure popoldne, v našem uredništvu.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra», odgovorni urednik Fr. Brozovič, tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Najboljši premog, drevja in oglje

kupite najceneje pri Družbi ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

?? Kdo je morilec grofa Moreau ??

Policija, ki zasleduje ta nenadni umor, je brez vsakega sledu.

Le grofica
umorjenega grofa ne miruje
in žrtvuje svojo ljubezen,
da izsledi pravega morilca!

To nam prikazuje «Tragedija ljubavi»
kjer igra priljubljena krasotica MIA MAY
v razkošnih, najmodernejših toaletah te sezije!
I. del v Kino
„Liublianskem dvoru“

Samo še:
sreda 19. dec.
in
četrek 20. dec.

Kdor si ne ogleda I. dela, ne bo mogel slediti II. delu in nadaljevanju tega filma pod naslovom „Pariška grofica“.

Moderna Ljubljana

Obnova Ljubljane v letu 1923.

(Konec.)

V mestu samem naj bi se postavile električne obloščnice na naslednjih mestih: na križišču Bleiweisove in Gosposvetske ceste, Bleiweisove in Tržaške ceste, Miklošičeve in Frančiškanske ulice, Sentpeterske in Resljeve ceste. Dosedanje obloščnice više vso preizkušeno, morale bi viseti najmanj v višini drugega nadstropja. Tak poskus naj se izvede pri Aleksandrovi cesti in videli boste, kako velikomestni značaj bo pridobila s tem. To je sedaj mogoče, ker so na obeh straneh dovolj visoka poslopja.

Razveseljivo je veliko število prebujenih in prenovljenih poslopij. Čut za čistoto in prikupno zunanje lice hiš raste, zunanje lice našega mesta dobiva s tem zopet evropski značaj, ki smo ga med vojno in po vojni precej pogrešali. Prenovila se je med drugim cela fronta, Dunajske ceste od hotela "Eston" do Matjanove hiše, mnogo hiš na Kongresnem trgu, med njimi Lavrenčičeva na vogalu Vegrove ulice in hiša, kjer je nastanjanje Obrtna banka. Zelo potrebna je postala vsled tega prenovitev hiše na vogalu Kongresnega trga in Wolfovo ulice, kjer se nahaja podjetje "Aloma Company". Tudi banka Slavija je dala renovirati fasado svojega poslopja v Gosposki ulici ter nadomestila nekakšno rumeno barvo z belo. Mnogo hiš je prenovljenih tudi na Bregu in v Križovniški ulici; zdaj se, da je tu mnogo vplivala vzorna adaptacija in prenova bližnje Kozinove, prej Zoisove palače na Bregu. Na Mestnem trgu je izmed prenovljenih poslopij posebno omeniti Bleiweisovo palačo; zelo mnogo poskup je prenovilo na Sentpeterski in Poljanski cesti. Sploh se

opaža, da so na onih cestah in ulicah, ki se tlakujejo, takoj in z veseljem prenavljajo tudi poslopja. tako da zadobi dotična cesta ali ulica trenutno prijaznejše lice.

Tudi pri opernem gledališču so se izvršile majhne adaptacije. Električni lestenci so se spravili zopet v funkcijo ograja proti Aleksandrovi cesti se je popravila in proplekala, pogrešamo pa še vedno odstranjenega geolja na pročelju. Muzejsko in vladno poslopje pa se žal skoraj nič ne popravlja. Sploh velja to o vseh državnih poslopih, tako n. pr. o učiteljskih, posebno pa o glavni pošti, ki ne dela čast ne Ljubljani ne poštni upravi. Tudi vojašnice se zanemarjajo. Od cerkva sta se prenovili letos Florjanska cerkev in pa cerkev pri Sv. Krištofu; tudi semenišče se je prebello ter se sedaj prav lepo reprezentuje, tako da izgleda bližje klenkavsko župnišče še temnejše in žalostnejše. Tudi bišče Alojzjevišče na Poljanski cesti se je prenovilo, za kar je bil že skrajni čas.

Sedaj pa prehajamo na nove stavbe. Letos se je pravzaprav žele porodila lepa Aleksandrova cesta z dokončanimi velikomestnimi palačami Ljubljanske kreditne banke, Prve hrvaške štedilnice, Pokojniškega zavoda in Trboveljske premogovne družbe, ki dajejo cesti in Ljubljani sploh v resnici velikomestni značaj. Aleksandrova cesta, ta široka avenija s krasno perspektivo proti velikemu tivolakemu drevoredu, je najlepša in v dobrem smislu najmodernejša cesta Ljubljanske. Ko se zasedata (kakor čujomo že prihodnje leto) še vogala ob Beethovnovi in Tomanovi ulici, bo cesta popolna. Treba pa je, da to repre-

zentativno cesto tudi mesto uredi tako, kakor zasluži, da jo asfaltira po celi širini in da razširi level ploščak v smeri proti opernemu gledališču najmanj za sedanjno širino, da ne bo promenada tako ovirana kakor je sedaj.

Od ostalih večjih letos dovršenih stavb omenimo palačo Vzemljene posojilnice na vogalu Miklošičeve in Dalmatinske ulice, lepo stanovanjsko hišo Mestne hranilnice ob Dalmatinski ulici, ki je vplivala tudi na to, da se je zgradil hotel "Strukelj" povzdignil do tretjega nadstropja, stanovanjski hiši Jugoslovanske tiskarne ob cesti na državno železnico in tverke "Obnova" ob podaljšanji Pražakovi ulici, lepo stanovanjsko in uradno poslopje Mestnega učiteljskega urada na podaljšanji Dunajski cesti ter zelo prikupni stanovanjski hiši mestne občine za Bežigradom poleg artiljerijskih delavnic; tudi na Prulah je mestna občina letos dogradila drugo stanovanjsko hišo. Na Mirju in ob Costi na Rožnik je nastala cela kolonija eli, od katerih so nekateri prav posrečene, druge pa manj. Celotni vtis kvartir neverjetna raznovrstnost vseh mogočih in — nemogočih slo-rov. Tu bi moral pač arhitekt malo posesti vmes!

Tudi industrijske stavbe se dvigajo, posebno v severnem delu mesta. Ob podaljšanji Linhartovi ulici je zrasla nova tovarna učil; tverka "Indus" pa je svojo tovarno usnjo ob Šentpeterskem nasipu znatno in na prav arden način povečala; ravnotako vidimo v novi sladarni ob Ruski cesti ter v drugih novih zgradbah velik napredek pivovarne "Union". Na Brdih pri Viču je nastala velika nova parna opelarna "Emona", a tudi združene tovarne in livarne na Dunajski cesti in transportno podjetje "Balkan" so se letos vidno povečale in razširile.

Med gradbami, ki so se letos začele,

a se niso še dovršile, navajamo veliko stavbo "Ljubljanskega dvora", za katero ima naša za preovit Ljubljane zelo zaslužna uprava južne železnice poleg domačih bančnih zavodov največ zasluga. Pomen te stavbe, v kateri je krasni lino "Ljubljanski dvor" že v obratu, za Ljubljano in Slovenijo, se bo šel pokazati. Pražakova in zgornja Kolodvorska ulica a to palačo sploh šele postane za stoletno mesto mogoči ulici.

Druga velika gradba je poslopje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti, kojega nevesela zgodovina in usoda je znana. Več kot za polovico skršena proti prvotnim načrtom bo stavba samo dvonadstropna, a tudi kot taka še vlokaj obširno poslopje. Zagreb pač ne privoščil Ljubljani več kot provincialnega značaja, kar ravno v zadnjem času vedno bolj opažamo.

Velje vsem težkočam in vrlje vladajoči denarni depostji se Ljubljana veselo razvija, čeprav bi stanovanjska beda zahtevala veliko hitrejši tempo. Zasebni in mestni čimtelji store res mnogo v tem oziru; tisti faktor pa, ki bi mogel in moral kaj storiti, država, pa žal ne kaže nobenega interesa za obnovo slovenske prestolice. Štiri leta se že "gradi" veliko poslopje za državno urado, ki mu je določeno stavbišče nekdanjega "Knežjega dvorca", vsako leto se načrti v centrali spredeležo, da bi stavba bila cenejša, a vsako leto je manjša — in dražja — seveda vse je na papirju. V celih petih letih od prevrata sem je država v Ljubljani zgradila — edino enonadstropno poslopje za obratno nadzornišvo državnih železnic ob Gosposvetski cesti, a še to brez stanovanj. Vaška šola v Sent Vidu je palača proti temu poslopiju.

Pa preidimo k veseljskim stvarim. Ljubljana se vrlje vesemu vedno bolj po-

mestnani. Nezasidani prostori v sredini mesta izginjajo; mesto napravlja že onoten in strmjen vtis. Tuje pa, ki prihajajo vanj, najde na svoje presenečenje brez zadnjih dveh let nastale udobne in velikomestne restavracije in kavarne v veselo godbo, krasen kino, in v zadnjem času celo — bar s plesom in godbo. Resnejši najde romantičnega umetniškega ulička v naši res prav dobri operi.

II koncu se on apel na naše trgovce in obrtnike: kakor skrbijo hiši posestniki v Ljubljani za čedno in prikupno zunanje lice svojih hiš, tako bi morali naši trgovci posvečati vso skrb in ljubezen svojim izložbam. V Ljubljani smo v tem oziru še daleč za drugimi, sovratni uli mest, celo za Beogradom in Zagrebom. Še hvalevredna izjema, ki se iz svoje izložbe res napravili to, kar mora biti: mišao, estetsko dovršeno in kolikor mogoče popolno razstavico svojega podjetja.

Naj imenujemo tu nekaj takih čistih izjem: izložba Kozina in Kette na Aleksandrovi cesti, izložba Vukasinovič in Gorec na Dunajski cesti, Tislar, Stacul, Jurman, Melal, Gričar & Mejač v Selenburgovi. Čuden v Prešernovi ulici, Krisper in Suttner na Mestnem trgu, Mayer in Valič v Stritarjevi ulici — po sme skoraj pri kraju z v resnici velikomestnimi izložbami.

A takih potrebuje naše mesto, pa tudi naše trgovstvo, ker izložba je kakor vizitka, ki kaže na estetsko in svetno obraženega prodajalca ter s tem dela za njega najboljšo reklamo. Princip, da je dobro najti le v zakajenih leznicah in temnih nečednih in razčarenih bogateg, je premagan; ameriško načelo svetlobe, točnosti, reda, bogate in hitre izbere pa zmaga tudi že v Ljubljani.

Krasna božična darila
v električni stroki za mladino in odrasle
Električno podjetje **Vojnović & Cie**

Naročajte „Jutro“!

Potrli od neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest o prebriski izgubi našega ljubljenega sina in brata, gospoda

HERMANA KOCIJANA

redova 18. pehotnega polka

ki je dne 17. decembra v 21. letu starosti nenadoma izdihnil svojo blago dušo.

Nepozabnega Hermana priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1923.

Žalujoča rodbina Kocijan.

6826

Kupimo
dva vagona desk
monte tretje vrste za enotašo od 1 do 3-50 m od 12 do 36 cm širine, če mogoče mm 18 ali 20 ali 24. Določa takoj. Ponudite pod „Deske“ na Aloma Company, Ljubljana. 6810

Gospod
išče sobo s separatnim vodom in električno razsvetljavo. — Pisarne posužbe z navdubo cenpud „Soliden“ na Aloma Company, Ljubljana, kongresni trg 3 6770

Specialna izdelovalnica
klubskih in salonskih garnitur, pisarniških fotelov, zimmic in afrik modrocev v zalogi in po naročilu.

Stalna zaloga zime in afrika na drobno in debelo po konkurenčnih cenah!

R. Sever

Ljubljana 6811
Gosposvetska cesta 6
Zahvaljajte prospekt!

Praktična božična in novoletna darila
so čevlji z znamko

Prodaja:

v Ljubljani:
Breg št. 20
Aleksandrova cesta 1
Prešernova ulica, Seljak

na deželi:
v vsaki večji trgovini s čevlji.

Na veliko razpošilja tovarna Peter Kozina & Co., Tržič, Gorenjsko.
Ceniki na zahtevo brezplačno.

6756

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljeni soprog, oča, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Modic

veleposestnik in trgovec

danes ponoči ob 1/1. uri po kratki bolezni v starosti 74 let, previden s tolažili sv. vere mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rankega se vrši v petek dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Novi vasi na farno pokopališče.

Bodi vrlemu možu blag spomin!

Nova vas pri Rakeku, dne 19. decembra 1923.

Anica Modic, roj. Peček, soproga. — Janko Modic, trgovec, Milan Modic, trgovec, sinova. — Anica Pavietič, roj. Modic, Zofita Radonič, roj. Modic, hčerki. — Dr. Pavietič sodnik v poklju, Pijo Radonič, trgovec, zeta. — Andrija Modic, sinaha, in vse ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

6816

Šivalne stroje 6198
„EXCELLA“

s desetletnim jamstvom
najboljši izdelak
kupite najceneje
pri trrdki

J. GOREC
Palača ljubljanske kreditne banke
LJUBLJANA.

Važno za eksporterje
v Nemško Avstrijo!

Avstr. republika je vneljala oglase na svojih teogramskih blanketi, katere naročila sprejema

ALOMA COMPANY
anon. reklam. d. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.
Zahtevajte cenovnik! 6788

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov.
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic!
Popravila točno in solidno!

Božič
in
novo leto!

Ako hočete in želite dobro na bednejšim — nam slepcem, tedaj kupite naš

koledar,

ki je najlepše darilo za vas in za nas. Dobliva se po 20 Din v vseh knjigarnah, papirnih trgovinah in trafikah in pri invalidskem založništvu.

Podobno društvo alep'h v Ljubljani, Wolfova ulica 12 6718

II. večerni in popoldanski tečaj za damsko in moško krojenje

v Ljubljani, Zidovska ulica 5 se prično dne

2. januarja 1924.
Poučajo se tudi najmodernejši francoski modeli sistem "Pieret".
Priglasitve so sprejemajo do konca decembra.

Na mesečne obroke

L. Baraga

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6., prvo nadstr., doseo.

POZOR! POZOR!

Reklamne cene za božična darila! — Sakno oseh vrst, angleški šifoni od Din 15-50 naprej. Flanel, bahenti vseh vrst, vse po najnižjih cenah, edino pri trrdki. 6662

IVAN KOS

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 23

ŠIŠKA

Coločška cesta 2

Ložar & Bizjak, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 20 6810

priloroča našinejšje zimske suknje, kokube, raglano, dežne plašče, nepremočljive lovške pelerine is tirolskega lodna (Erlinger-Loden) in usnjato jopiče

Zaloga vsakovrstnih oblek za gospode in dočke, nadalje klobukov, šepic, perila itd. itd. Izdelovanje oblek po meri po najnovešem kroju. Solidno delo! Točna izvršitev! Niske cene!

ZASEBNO UČILIŠČE ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO

ANT. RUD. LEGAT,

Začetek novih tečajev dne 3. februarja 1924.

MARIBOR

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“.

Slovenska ul. 7, Tel. 100.